



Nuummi utoqqaat illuanni paasisassarsiorneq



Utoqqaat Illersuisuat / Ældretalsmanden

Oqarasuaat / Telefon: +299 32 50 00 • Kissarneqqortuunnguaq 16 - 003 • 3900 Nuuk, Grønland



Nuummi utoqqaat illuanni pilersaarutaasumik aammali najukkami tassunga tunngasunik ilisima-saqaqqaarani paasisassarsiorluni pulaarneq naju-gaqartut sisamat paarinerlunneqarnerat pillugu nalunaarutiginninnermik kinguneqarpoq. Utoq-qaat Illersuisuata paasisassarsiorluni pulaarnera naatsumik oqaatigissagaanni taama oqaatigisaria-qarpoq.

Ajornartorsiutinillu taamaattunik siumueratarsin-naaneq Utoqqaat Illersuisusata utoqqaat illuannut pulaarneranut pissutigineqarput. Paaserusunnarsi-mavormi utoqqaat illuanni najugaqartut ilorri-si-maarnersut imaluunniit naamik, sulisut suliffimmi tarnikkut timikkullu atugaat qanoq innersut aam-ma najugaqartunut ilaqutaasut utoqqartamik utoqqaat illuanni najugaqarnerat qanoq misigine-raat.

Utoqqaat Illersuisuata 2023-mi sapaatit akunneri-ni 3-mi aamma 4-mi paasisassarsiorluni pulaarne-rani Utoqqaat Illersuisuat suliani pillugit utoqqaat illuanni najugalinnut ilaqutaasunullu aammalu su-lisunut saqqummiivoq. Ilimasaarereerluni pulaar-nermi utoqqaat illuanni aqutsisoq, sulisut aammalu najugaqartut ilaqutaallu Utoqqaat Illersuisuannik oqaloqateqarnissaannut periarfissinneqarput.

Pulaarnissamili attaveqatigiinneq ajoraluartumik pissusissamisut pinngitsoorsimammat najugaqar-tut ilaqutaasullu arlaqartut pulaarnissaq arajutsisi-mavaat. Taamaammat apersorneqarluni oqaloqati-gineqartut killeqarput; najugaqartoq ataaseq, suli-sut pingasut aammalu najugaqartunut ilaqutaasut tallimat. Oqaloqatigiinnerit ikikkaluaqisut oqalut-tuarineqartut ilaat ilungersunarput.

Utoqqaat illuanni paasisutissiisunik oqaloqatigin-ninnermi Utoqqaat Illersuisuata Upernavimmut ku-jataanilu paasisassarsiorluni angalaneraniit paasi-sat ilaatigut aallaaviupput. Aammali Utoqqaat Il-lersuisuata apersuinerani tusagassiortutut tunulia-qutaqarnera pitsaaqutaalluni alapernaaserluni apersuinnermik kinguneqarpoq.

Oqaloqatigineqartut ikikkaluaqisut oqaluttuarine-qartut ersersippaat sipaarniarnerit pissutigalugit utoqqaat illuanni najugaqartut atugaat imaan-naanngitsuusut. Najugaqartumut paniusup naat-sumik ima oqaasertalerpaa: "Nalunagu ataata maani pilluanngitsoq artornarpoq".

Atuarluarisi!



Utoqqaat illuat, Nuuk

Paasissutissanik pissarsiffiit: Kathrine Lerch Amond-
sen, Utoqqaat illuanni aqutsisuugallartoq aamma
Kristina Ludvigsen, peqqissaanermi sullissisutut
utoqqaat illuanni sulisoq.

Nuummi utoqqaat illuanni aqutsisuusoq Kathrine
Lerch Amondson utoqqaat illuanni ilinniarsiman-
ngitsutut 2012-imi sulilerpoq. Kingorna sundheds-
assistentitut ilinnialerpoq, ilinniarnermi saniatigut
utoqqaat illuanni sulisarluni. Sundhedsassistentitut
ilinniakkani 2014-imi naammassigamiuk utoqqaat
illuanni immikkoortortat ilaanni ataqtigiissaari-
sunngorpoq, kingornalu septembarip 13-iani 2022-
mi utoqqaat illuanni aqutsisuugallartutut suliler-
luni. 2012-imi sulilerneraniilli aqutsisut pingasut
aqutsisuusimapput.

Nuummi utoqqaat illuat katillugit 46-nut inissaqar-
titsivoq, inillu tamarmik najugaqarfigineqarput.
Init peqqissarfiit katillugit 14-iupput aqagulu ta-
marmik inigineqalissapput (januaarip 18-iat 2023).

Utoqqaat illuanni najugaqalernissamut utaqqisunik
inissiiissamut ataatsimiititaliaq kommunip ataa-
niittoq aammalu ilisimasalinnit assigiinngitsunit

ilaasorta qarfiusoq utaqqisut kikkut inissinneqarnis-
saannik nalilersuisarpoq.

Utoqqaat illuani immikkoortortat sisamaapput:

Tungiu-mi puiortunngortut 19-it najugaqarput.
Ingasattumik puigortunngortut qulingiluat Tungiu
ilorlarmi assiaqutaqartinneqartumi najugaqarput
aammalu puigortunngornermik ersiuteqalaalersut
qulit Tungiu silarlarmi najugaqarlutik. Toqqissi-
masumik sullinneqarluarnissaallu anguniarlugu im-
mikkoortillugit najugaqartinneqarput. Puigortun-
ngornermik nappaatillit ukiuni kingullerni ukiu-
kinnerujartortutut utoqqaat illuanni ningiuusumit
oqaatigineqarpoq.

Ippat-ni nalinginnaasumik utoqqaliartortut aamma
aanaartoorsimasut katillugit inini 13-ini najugaqar-
put, taakkunannga init tallimat utoqqaat illuanni
initaarnissaminnut utaqqisunut atorneqarput aam-
malu pingasut paaqqutarisariaqartunut atorneqar-
lutik.

Pillorissaavik-mi peqqissartut qasuersaartullu qulin-



Utoqqaat Illersuisuat Inga Egede aamma Nuummi utoqqaat illuanni aqutsisoq Kathrine Lerch Amondson.



giluat najugaqarallartuusarput. Taakkuusarput utoqqaat illuani najugaqanngitsut napparsimma-
vimmi uninngasimasut angerlannginnerminni peq-
qissartut aamma piginnaasanik annaasanik sapin-
ngisamik piginnaasaqaqqilernissaat anguniarlugu
nukkassartut imaluunniit aappaasup utaqqiisaa-
gallartumik oqilisaavigineqarnissaa siunertaralugu
najugaqartinneqartut. Peqqissartut sapaatit akun-
nerini marlunni Pillorissaavimmiittarput, peqqissar-
tarnerli sapatit akunnerini tallimani sivilissusiler-
neqarnissaa anguniarlugu nalilersuisoqassaaq.

Katak-mi nalinginnaasumik utoqqaliartortut pisin-
naanerusut aamma aanaartoorsimasut nammineer-
sinnaanerusut tallimat najugaqarput, taakkunan-
nga ataaseq puiortunngoriartortuuvoq.

Sulisut

Utoqqaat illuanni inulerisutut sulisut 42-pput: Peq-
qissaasoq ataaseq, peqqissaanermi sullissisut arfi-
nillit taakkunannga ataaseq paarlatsit atorfear-

poq, peqqissaanermi ikiortit aqqaneq-marluk, nap-
parsimasunik paarsisunut ikiortit 15-it, isumagin-
ninnermi peqqinnissamilu ikiortit pingasut, ilin-
niakkanik piginnaanngorsarsimasut pingasut kiisa-
lu peqqissaanermi ikiortinngorniaq ataaseq.

Tamatuma saniatigut paarlatsitut sulisartut 26-up-
put aammalu iggavimmiut arfineq-marluullutik eq-
qiaasut arfineq-marluullutik, inuussutissalerinermi
sullissisoq kiisalu allaffimmiutut atorfilittaq ataa-
seq. Sulisorineqartut katillugit 88-iupput, taakku-
nannga 27-t ilinniagaqanngitsuullutik.

Utoqqaat illuanni puiortunngortut nappaataat aal-
laavigalugit assigiinngitsunik nakorsaateqartinne-
qarput. Aamma tarnikkut nappaatillit eqqissiviil-
liortulluunniit iisartagaqartinneqarput. Iisartagar-
tortitsinermi nakorsap iisartagaqartitsinermut allat-
tugaatai malinneqartarput.



Utoqqaat illuanni sulisoq najugalillu oqaloqatigiittut.



Utoqqaat illuanni akimmisaarutaasinnaasut:

- Utoqqaat illuanni init amigarput, aatsaallu toqusoqarsimagaangat utaqqisut ataasiakkaat inissaqalersarput; toqusoq ilisaareerpat inigisimasaa asallugulu qalipanneqareeraangat aatsaat inigineqarsinnaalersarpoq
- Najugaqartut timikkut tarnikkullu ajornartorsiutillit aammalu puigortunngortut amerliartuinnarput nalinginnaasumillu utoqqalisut ikinnerussuteqarput ikiliartorlutillu. Nalinginnaasumik utoqqaaliartortut angerlarsimaffimminni najugaqarput
- Utoqqaat timikkut tarnikkullu ajornartorsiutillit amerliartornerat ilutigalugu sammisasaqartitsiniane ajornartorsiutaasarpoq
- Aanaartoorsimasut, tarnikkut nappaatillit, puigortunngortut utoqqaallu nalinginnaasumik utoqqaliartortut immikkoortukkaani najugaqartinneqaraluartut taamaattoq inissaaleqineq pisutigalugu ilaatigut akooraluni inissiisoqartarpoq
- Qarasaasiatigut aaqqissuussinerup nutaap atuutileratigut suli ilinniartitsiuarneq ingerlanneqarpoq – sulisut ilaat qarasaasiamik atuisinnaangillat
- Sulisut qarasaasialerinermut sungiussisimasut qarasaasialerinnissamut pikkorinngitsut issiaqatigalugit allattuisitsisariaqartarput – tamannalu suliassatigut ulapinnarnerulerlunilu kinguaattoorutaasarpoq
- Qarasaasialerisinnaannginneq sulisussaaleqisarnnerlu ilaatigut pissutigalugit eqqaamassutissatut allattuisussaataitaaneq sapanginneqartarpoq
- Najugaqartut innangaannartut, puigortunngortut allallu paaqqutarisariillit amerliartuinnarmata sulisut amerlanerunissaat kissaatigineqarpoq
- Sulisut ilinniarsimanngitsut paarlatsilluunniit ilinniartinneqangaatsiarnissaat pisariaqartarpoq
- Napparsimasoqartillugu sulisussaaleqisoqartuannarpoq suliatiqullu angummanniapiloorneq suliut sungiunnikuaat
- Immikkoortortakkaani sulisut amigaateqalersillugit immikkoortortani allani sulisut ikiuuteriasaartariaqartarput, tamannalu sulisuni ikiuukkiartortuni suliatiqut kinguaattoorutaasinnaasarpoq
- Unnuarsiortup ataatsip immikkoortortakkaat marluk kisimiilluni unnuarsiorfigisarpai. Pinartoqartillugu, soorlu immikkoortortap aappaanit kalerrisaarisogarpai - sulisorlu nangilersuipat – nangilersugaq unitsiinnarallarlu kingalerrisaarisog ornipallanneqartariaqartarpoq
- Sulisunik amigaateqarneq akulikittarmat qasunarsisarpoq. Napparsimasoqartillugu sulisut ullukoortutut unnuarsiortutullu akisussaasuusut namminneq sulisussanik pissarsiniartariaqartarput, tamannalu piffissartornartarpoq. Sulisussanik pissarsinngikkunik namminneq suliinnartariaqartarput, soorlu unnuarsioreersimallutik ullukut sulinertik nangiinnartariaqartarput, tamannalu akuttusinnaagaluarluni qasunartarpoq ilaqtanullu kingunerlussinnaalluni, soorlu meeqqanik mikisuuteqaraanni kipillutik qiasoorutaasarput
- Unnuarsiortutut kisimiittalerneq ilungersunarsinnaasarpoq – eqqarsarnarluni; *"Susoqassavamitaavaasiit? Sianertoqarpammi suliaraqfillu qimaannariaanagu"*
- Sulisut ikippallaaraangata utoqqaat pisariaqartitsillutik nalunaartut utaqqinerulersarput, soorlu utoqqaq anarsimappat nangia sivirusumik taarserneqarneq ajorpoq
- Piareersimasutut suliartortussaataitaaneq atorunnaarsinneqarmat akisussaaffilersuinerlu atuutilermat suliassaareersut qaavisigut suliassat amerlimmata ulapinnarsivoq. Suliassat qaavisigut suliakkerneqartarnerit tapeqartinneqartuuppata iluarineqassagaluartoq oqaatigineqarpoq
- Atortorissaarutini amigaateqartoqanngikkaluartoq taartissanik – kissarnersiutit assigisaallu – ininninniisoqarsimatillugu immikkoortortanut allanut atorniartoqartariaqartarpoq
- Inini ataasiakkaani siarngit nusuttakat aaqqitsinniarnarat sivitsorpoq – utaqqiisaarutigalugu ineqartut



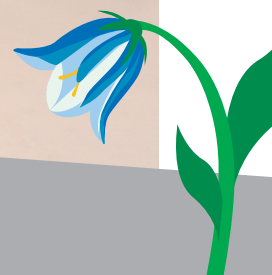
ataasiakkaat siggartaammik kalerrisaarutillerneqarput

- Utoqqaat illuanni najugallit ilaat kiserliorsinnaasarpur makku pissutigalugit: Ilaquttat suliuartut, ilaqutaqannginneq ilaqutaqarpallaannginnerluunniit, ilaqutaasut nunarput qimallugu nuussimasut
- Utoqqaat illuanni najugaqartut ilaasa pujortarnerat sulisuulluni naamanangitsoq naartulerluni pujortassaarnermi naamanarsivoq
- Inimi ataatsimi kivittaar ajormat sivisuumik kivitaaateqarsimanngilaq
- Kukkusumik nakorsaasarsuineq qaqutigooralaruatoq pisoorsinnaasarpoq. Kukkunermi najugaqartut ateerinnerannik inuueqatigiinnerannillu pequteqarsinnaasarpoq

Utoqqaat illuanni pitsaaqutit:

- Atortorissaarutit nutaaliaasut allallu pigineqarput
- Puigortunngorneq nappaat pillugu sulisunut pikorissartitsineq qaammatikkaartumik ingerlanneqartarpoq

- Immikkoortortakkaani upalungaarsimanermut ataatsimiititaliat aallarteqqinneqarput
- Utoqqaat najugallit ilaat ilaquttaminnit pulaarneqarlutik isumassorneqarluartarput
- Utoqqaat ataatsimiisinnerqartalernertik ataatsimoornerulernertillu qujamasuutigaat. Puigortunngortut aamma oqallinnermi peqataasalerput. Utoqqaat oqallikkaangamik namminneq allattuisarput
- Utoqqaat sulisunut qanilaarsinnaanertik iluarismaarpaat
- Nakorsaasersuinermi nakorsaait appasinnerpaaffianiitikkusunneqartarput ilaatigut sammisassaqartitsiniarnermi ilaasarnissaat qulakkeerumallugu
- Immikkoortortakkaani sulisut amigaateqalersillugit immikkoortortani allani sulisut ikiuuteriasaariaqartarput, tamannalu sulisuni ikiuukkiartortuni suliatigut kinguaattoorutaasinnaasaralaruatoq ilaanni sulisut naammatsillugit ajoqutaaneq ajorpoq suullu tamarmik ataqatigiittarput.



Utoqqaat illuanni najugaqartup pania:

- Ataata maani pilluanngitsoq nalunagu artornarpoq

Utoqqaat Illersuisuata Nuummi utoqqaat illuannut paasisassarsiornerminut atatillugu najugaqartut Utoqqaat Illersuisuannik oqaloqateqarnissaannut neqeroorfigai, tamatumani utoqqaat illuanni najugaqarneq najugaqartunit qanoq misinnarnersoq paaserusunneqarpoq. Niels Lyberth najugaqartutut oqaloqatiginnikkusummat nulia qitornaalu marluk peqataatinneqarput - ilaqutaasutut ittorisamik utoqqaat illuanni najugaqarnerani atugassarititaasut pillugit namminneq aamma apuussaqaartinneqarput.

Oqaloqatigiinnermi peqataasut ukuupput: Utoqqaat Illersuisuat Inga Egede - UI, Niels Lyberth - NL, nuliaasoq Helle Lyberth - HL, paniusoq Male-ne Broberg - MB kiisalu erniusup atimi ilanngunneqannginnissaa kissaatigimmagu atia matumani ilanngunneqanngilaq, ataani lu taaneqarpoq "erniusoq".

Niels Lyberth ukiut 31-t matuma siorna 42-nik ukioqarluni qaratsamigut aanaartoorpoq. Nielsip kingorna oqaluttuarsiaraa sulinermini sunaaffa aanaartoorsimalluni, suleqataatalu natermi nala-soq nassaarisimavaa. Uummataa unissimasoq paasi-gamiuk aallarteqqissinnaasimavaa.

Ambulancit aggersarneqarsimasut mulusimapput, portørillu suliffianut Imarsiornermut Ilinniartimmut quleriisumut qullermut apuukkamik akiut puigorsimasarluartik aaqqaarlugu aatsaat ikiorniar-sinnaasimavaat. Kingorna aamma paasineqarpoq uummataa siviluallaamik uninngasimasoq.

HL: - Sanaliaanneqartooq aatsaat kalerrinneqarpu-nga, taamani 1992-imi. Aalakoortutut nalilerneqar-luni nalunaaquttap akunnerini arlalinni torsuusar-suarmitiinnarneqarpoq.

UI: - Kingorna qanoq pisoqarpa?

NL: - Sanami iterama isumaqarlunga pisarnittut su-liartussallunga. Querusoqaanga, nalugakkumi qui-sarfilersimagaanga quiartorniarsarlunga pivu-



Niels Lyberth unnummi navianartorsiorfimmini siggartaati-ni atorlugu kalerrisaarigaluarmat unnuarsioortumit tusaane-qanngilaq.

nga. Qatanngutima takkussimasut ikiorniarsariler-lunga oqarfigaannga quisarfilerneqarsimagama quiinnarsinnaasunga. Aatsaallu paasivara quisarfi-lerneqarsimallunga. Qaammatit pingasut kingorna angerlartussanngorluna nakorsat oqarfigaannga talera puigorsimallugu. Angerlareerama ingerlaan-naq sulilerpunga, pikkorissarattalu pikkorissaqatin-nit angusarinnerpaallunga.

UI: - Qanga utoqqaat illuannut nuup-pit?



NL: - 2021-mi utoqqaat illuannut nuutinneqarpunga. 2006-imi piginneqatigiilluta inissiatsinnut nuliatalu nuuppugut, aatsaallu 2013-imi innarluutilinnut naleqqussakkamik inimik tunineqarpugut.

Nielsip aanaartoornerata kingorna timaata illuatungaa nukillaarpoq ilaatigullu talimi illua atorsinnaajunnaarpaa. Nuliata uini angerlarsimaffimmi ikiortuarsimavaa, tamannalu nuliaasumut nukkiornarsimaqaaq, ilutigisaanillu qitilussiaruinnarami uini angerlarsimaffimminni paaqutariuassallugu artuleriartuinnarpaa.

Ul: - Qanga issiavimmik kaassuartakkamik tunineqarpit?

NL: - Maanga nuuttussanngorama pisaartinneqarpunga. Tamanna sioqqullugu 2010-mi Tysklandiliartussanngorluna qaammatini pingasuni peqartussaananga nuliata issiavimmik kaassuartakkamik kommunimut atorniarpoq. Itigartippaat, nammineeroq sapinnginnama. Taamani qatanngutima katersuullunga issiavimmik kaassuartakkamik pisaartippaannga.

Ul: - Sooq utoqqaat illuannut nuuppit?

NL: - Taamani utoqqaat illuannut nuukkusunngikaluaqaanga. Maaniikkusunngeqaanga maaniinnissaralu kissaatiginngilluinnaraluarpara. Angerlarsimaffeqarlunga ilaqtutanniikkusunnerugaluarpuunga, ilaqtutannullu uterusunnaraluaqaaq.

- Sulisut taarseraatiinnavimmata ilikkavinneq ajornaqaat. Sulisut suliffeqarfittut isigaat, piginnaasaalli amerlasoorpassuartigut amigarput. Sulisut ataavarnerusumik tunniussinnaasaralui pitsaanerusinnaagaluarpud.

Ul: - Sulisut akornanni ilinniarsimannginneq qanoq najugaqartunut kinguneqartarpa?

NL: - Qasunermik naammagisimaarinninnginnermillu kinguneqartarpoq.

Tamatamani Niels Lyberthip utoqqaat illuanni najugaqarneq qasunarsinnaareeqisoq assersuusiorfigaa:

NL: - Ineeqqanni erngup aqputaa kusilermat sukiisaarsartarfiup affarliani inissinneqarpunga. Erngup

aqputaa iluarsineqarmat kingorna aamma ajorteqqippoq, utaqqiisaasumillu inigisimasannut inisseqqippaannga. Affarlera sukisaarsartarfik inoqallataaginnartarmat nipiliortuarneq qasunarpoq, taamaammattassaniikkusunnanga naammagittaalliorpunga, taavalu Tungiumut nuutinneqarpunga (puigortunngortut inaat, aqq.). Maanga 2021-mi noqqaarama kananeeqqarpunga (Pillorissaavik, peqqissartunut immikkoortorta, aqq.), nalilersoreeraminngalu massakut inigisannut inissillunga.

Ul: - Maannamut inigisimasanni sorleq iluarnerpaava?

NL: - Maannakkut inigisara misigissutsikkut iluarnerpaavoq, sanilerisakka toqunngikkallarmata ilai nalunngeriikkakka ilikkarakkit. Kanani (Tungiumi, aqq.) najugaqarallarama sanilerisannit kasuttorpaluttoqartuarpoq, sunaaffa anartarfiup matua anaartaatigisarsimagaa.

Ul: - Puiguttormermik nappaateqanngilatit qarat-sakkullu ajoquteqanngilatit. Tungiumi puigortunngortut najugaqatigalugit qanoq ippa?

NL: - Puigortunngortut ilorpasinnerusumiittut eqqarsaatigalugit eqqarsarpunga; taamaattunngulivippunga? Ernumalersitsivoq. Nalunngikkaluarpara erngup aqputaa aserortoq pissutigalugu taakaniillunga, kisianni tassa innut uternissama tungaanut utaqqinerinnanni taama eqqarsalerpunga.

Ul: - Ilaatigut najugaqatit toqorartut eqqarsaatigalugit maaniinninni sakkortuunik misigisaqarputit. Maannakkut inigisanniinninni sianeq ikiorneqarnissamik kalerrisaarut iikkamiittoq arlaleriarluni aserorpoq. Qasseriarluni aserorpa?

NL: - Maanga peqqaarama ikiorneqarnissamik kalerrisaarut iikkamiittoq ajortimmat paffimmioq toorlugu mobilimut attaveqartartoq tunniunneqarpoq, taannali sulisut ilaata orserniarlugu nakkartitoormagu aserorpoq.

Ul: - Kalerrisaarut paffimmioq iluarnerua? Aamma kalerrisaarut iikkamiittoq aserormat nutamik ikkussippat?

NL: - Kalerrisaarut sianeq iikkamiit-





Niels Lyberth majuartaatip eqqaanit ikiortissarsiorluni suaartarlunilu kalerrisaarigaluarpoq.

toq aserormat siggartaammik tunineqarpunga, maannakkullu ukioq ataasinngulerpoq suli aaqqin-
nerani. Kalerrisaarut iikkamiittoq nusuttakkamik
allunaasartaqarpoq, kalerriisaarutigineqaraangat
pigaartup mobiilianut apuuttartussaavoq, apuun-
neranilu kalerrisaarisup normua inillu normua mo-
bilimi allassimasussaavoq. Sianeq aallaqqaammut
ajunnginnikuuvoq, aserormalli kalerrisaarut paf-
fimmioq tunniunneqarpoq, taannalu aamma ase-
rormat tamarmik atuukkunnaarnerannit maannak-
kut ukioq ataasinngulerpoq. Siggartaat atorlugu
ukioq ataasinngulerpoq.

UI: - Ikiorneqarnissamik kalerrisaarutit ajortinnerisa
kingorna kalerrisaariniarsaralutit natermi maaniin-
naq nalasariaqarsimavutit – qanoq pisoqarami?

NL: - Unnuami querusullunga siggartaammik sig-
gartaraluaruma takkuttoqanngilaq. Namminersor-
niarsarilerpunga naterlu nillerpoq. Nalunngeree-

rakkuli anartarfimmit suaartaraluaruma tusaana-
vianngikkaanga – tusaasinnaangereeringami
- elevatorip eqqaanit suaartariartorniarlunga aala-
jangerpunga, taakunnarlungalu (elevatori 6-7 me-
terit missaannik ungasitsigaaq, aqq.) Suaartaralu-
arpunga; *vagteqarpa?* *Inoqarpa?* Suaartaraluaruma
akisoqarneq ajormat qiialerama timeralu nillertiler-
mat qiiallunga tukimut aallarpunga. Taava malugi-
lerpara silaga ajortittoq. Ikkat betoniinnarsuum-
mata uppikkiartulerlunga malugilerakku eqqaama-
niarpara avaaqqusaananga, iigarlu sapinngisamik
attornaveersaarpara – tassami andelsboligtsinni
majuartarfeqarnera pissutigalugu avaarsinnaanera
ernummatigalugu qimattariaqarsimavarput. Eq-
qaamavara igalaarsuup tungaani uppikkiartorlu-
nga. Iterama portørip oqaluuppaanga; *Nielsi*
ilisarissinnaavitigut? Tupallungalu paasi-
lerpara natermiillunga.



UI: - Ikiortissarsiorlutit ikiortissaarukkavit qanoq misigivit?

NL: - Hajjaa, annikilliorneq, angerlarseqaanga. Ikiortissannik majuartoqanngimmat kamaammerpunga; *"Naak paarsisugut"*, tassami taamatut sulimmata. Portørit sanaliaappaannga.

Paniata angunni killitsisimasoq kakkissarfimmik pappialamik tunivaa.

Paniusoq MB: - Anaanap angerlarsimaffimminni ikiorsinnaanngimmagu utoqqaat illuanni ikiorneqassasoq naatsorsuutigigaluarparpat.

NL: - Sanami sulisoq maannarsimanngikkaluarpat itersimassagaluarnerpunga? Aali akilersukkagut.

Nielsip puffaammernermini allagarsiarisimasani eqqaalerpaa:

NL: - Utoqqalinersianut tunngatillugu allagarsivunga allassimasulimmik; *"Siunissami utoqqalinersiutissatit børnehavet daginstitution akileraarutillu ilanngaatigereerlugit 1.400 kroner."* Meeqquvivimmiittisineq ilanngunneqarsimammatt quianaannarpoq. Taamanerniilli suaartariaqqissallunga pisariqartinnikuunngilara.

UI: - Pisup kingorna nakkutigineqarnerit allanguuteqarpa?

NL: - Sulisoq ataaseq illuani tusartaateqartoq – tusilartoq naalaartussaq – tupinnanngilaq tusaanngitsoortarmat, kisianni unnuakkut pigaartuusarnera nuannarinngilara. Unnuarsiorterissallugu sillimaneeq pitsaanngilaq. Unnuarsiorterup ataatsip pikaaniittut uagullu kisermaattarpaatigut. Piumasarigaku allanngortinneqarpoq.

Paniusoq MB: - Utoqqaat innangallutik siggartaateqarualarlutik iluamik supoorsinnaaneq ajorput.

Erniusoq: - Siggartaateqartinneqarnera toqqissisimanannngilaq.

UI: - Ilaqutaasunut saappugut – misigisimasaa pillugu qanoq oqaluttuassaqarpisi?

HL: - Sinikkamami susoqarnersoq naluara, maanngaanniit kalerrinneqannginnama. Iterlunga su-

naaffa sanamit mobiilinnut sianeqattaarsimasut. Ukiorpasuarini nakkutiginerani tupattarnikuuner-mik eqqarsartalerpunga; *"qaangissavaajaasiit"*. Komagarnera (anersaartuuserlugu sinikkallartinneqartoq, aqq.) allallu misiginikuuakka. Tatiginnillu-ni maanga pivoq, taamaammatt nuanneeqaaq taama pisoqarmat.

Paniusoq MB: - Soorunalimi pisimasoq nuanninngilaq. Maaniinnera tamatsinnut ajunnginnerpaaniar-tussaagaluarpoq. Nalunagu ataata maani pilluanngitsoq artornarpoq. Maani pissutsit ajunnginneru-galuarpata nuannaarnerussagaluarpoq. Kalerrisaarut qangalili aqqilivinnerarlugu oqaatiguarpaat, kiisa sungiutiinnalerparput. Qasseriarluta sianertar-pugut ima imalu pisoqarnerarlugu. Unnuaannar-suaq susinnaanani natermi nalasimanera aliasun-narpoq, aali maani ikiorneqartussaagaluarluni – su-miginngaasoq misiginarpoq. Ningiusoq naapin-niarlugu isumaqatigiissuteqarfigigukku annikkusu-tat piareersarukkit takkutinnngitsuguinnassaaq.

Erniusoq: - Siggartaat atulermalli nalunngilara pe-rususersartarfimmit siggartaraangat tusaaneqarneq ajortoq.

Ernera ataatami igalaavata silataa ussersorluni tik-kuartorpaa.

Erniusoq: - Arlaleriarlunga qamuuna pisuttarpu-nga, arlaleriarlunga igalavatigut illumut takusin-naasarpaa ikiorteqarani perususersartarfimmi utaq-qilluni aqunngasoq – tusaaneqarneq ajorami. Iser-lunga sulisumut oqartarpunga: *"Ataata ikiugas-saavoq."* Ataata ikioqqujartorlugu maannartarpu-nga. Aaqqinneqarnissaa kissaatiginaqaaq. Sulisut tamarmik ajortuinnaannngillat, ikiuerusuttoqarpoq pikkorissoqarlunilu.

UI: - Unnuaannakkut natermi nalasariaqarnera pimmat qanoq misigisimavisi?

Paniusoq MB: Tupannaqaaq tamatsinnut ajuusaar-naqaluni, sulisunummi tatiginnikkaluarpugut. Su-lisut taarsaateqaat, arfininngornikkullu sulinn-gitsoortoqartuarpoq. Kiisa eqqarsartaler-punga, sulisoqarusunngippat immaqa Thailandimiunik sulisortarpat pit-saanerussasoq, kisianni kalaallisut



oqaasillit sulisikkusunnerugaluarpakka.

Ul: - Ataatassi sianersinnaannginnera qanoq aaq-qittariaqarsoraasiuk?

Paniusoq MB: - Saaffiginnittarnikooqaagut, ilaati-gut nalunarsisarami kommunimut imaluunniit maani ningiuusumut saaffiginnissanerluni.

Erniusoq: - Ataatanut pitsaanerpaassagualarpoq immikkoortortaat ulloq unnuarlu sulisoqaannavis-sinnaasuuppat. Inuup ataatsip immikkoortortat marluk nakkutigisarmagit ajorpoq.

NL: - Inuup ataasiinnaap immikkoortortat marluk kisermaattarmagit kamannaraara. Puallaarillunga-lu uummalluttuugama innangallunga siggartar-niarsarineq qasunarsisarami.

Paniusoq MB: - Aqutsisut arlaata akisussaaffigim-magit aaqqeriaannaagaluarput. Maanga pisut amerlanerit maanga peqqaarnerminni internetse-qannginnera aliasuutigisarpaat. Ataatama anger-larsimaffimmini internetseqarami maanga pisut al-lat assigalugit internetseqannginnera aliasuutigaa. Maani wi-fi-qarpoq. Ataataga innangaannarneru-gami, sulisut oqarfigeriarlugit nammeneq interne-titaartipparput. Aaqqiinissaq ajornanngitsigisoq, aamma akikillinikooqaat. Routerit attaviit amerli-laaraanni attavilerneqarsinnaavoq. Inersimasut ul-lutsinni assigiinngitsutigut malinnaaginnartuup-put. Ataatama ilaquuttani attavigisarpai, maannak-kulli taamaasiussaarpog. DR1 taamaallaat takusin-naavaa.

Ul: - Kalerrisaarigaluarlutit attaveqarsinnaanngin-nerit pillugu eqqartorneqarpa?

NL: - Pisortat sulisullu oqallisigalugu ataatsimiipput. Sulisoq naammagittaalliutigisara misigeqqikku-sunngisannillu misigititsoq sulii pigaartartuniippoq. Sulisut iluamik akilerneqarlutillu pitsaasunik atu-gassaqartinneqartuuppata sulerusuttartut suliar-tussagualuarput. Maani taamaannerluni? Panima eqqaasaa, maani philippinerinik thailandimiunillu sulisoqaleraluarpat immaqa tunniusimallutik sulis-sagualuarput.

Ul: - Ikuallattoornissamut tunngasoq tikipparput.

Ikuallattoqalissagualuarpat ininniit silammut ane-riarsinnaanngilatit, matunniit kaassuartakkanut aq-quteqanngimmat, majuartaat ikuunarujussuaq or-neqqaarlugu aniantorsinnaavutit. Qanoq eqqarsar-pit?

NL: - Maanga nuukkama ulloq siulleg eqqarsarpu-nga; qimaariataassaguma qanoq iliussaanga? Ilit-sersuunneqanngilangami. Suliffiginikuusanni ta-makku nalunnginnakkitt maanga nuukkama naat-sorsuutigigaluarpara oqarfigineqassallunga; "ima imatullu ilioruit anninneqarumaarputit". Ininni si-lammut matu ammarpara takullugulu tummera-qartoq, uangalu rullestoleqarlunga.

Ul: - Aneriaannaanngilatit, qanoq eqqarsarnarpa?

NL: Kakkaak sumiginnaangaaramik; "Ak aana inis-sat tassa ajunnginniarna".

Ul: - Imminut ikiorsinnaanngereerluni imminut ikiorsinnaajunnaaqqippoq. Navianartorsionnera qanoq nalilersinnaavisiuk?

HL: - Akuerineqarsinnaanngilaq toqqissisimanara-nilu. Pisussinnaanngilaq sukkasuumillu ingissin-naanngilaq. Ikuunaarujussuanngikkuni aniffissa-qanngilaq.

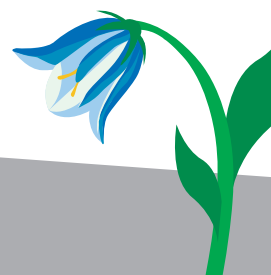
Paniusoq MB: - Elevatori aatsaat sangoqqaarluni ti-kitassaagami inissisimaffia tulluanngilaq.

Erniusoq: - Ataataga sanilii ilanngullugit sullinne-qanngippata inuunerannik akeqarsinnaavoq. Dan-markimi utoqqaat illuini sulisut qanoq atugaris-saartiginersut paaserusunnarpoq.

Ul: - Utoqqaat illuanni najugaqarninni atukkatigut suut allat aaqqittariaqartutut taarusuppigit?

NL: - Atisakka tammartartut. Sooq tammartarpat? Atsionneqartut nuliama tunniuttarsimavai, allaqqa-galuarpummi: Niels Lyberth Katak.

HL: - Ilupaqutai qassiugaluarnarput tammartuar-mata ungasinngitsukkut sulisoq ornippara oqarfi-galugulu; kakkaak uku mikigamik, Nielsip uku pi-ginngilai allap-uku pii. Ulloq alla sia-nerpunga oqarfigalugillu; qaammatit tamaasa nutaanik pisisinnaanngila-



gut, taamaattoqartuarnera qatsuppara, ujarsigit.
Nalunngilara taama misigisaqartartuni kisimiinna-
ta.

Paniusoq MB: - Ataataga unnuakkut qiiasarami, qi-
pimmik pitsikkusukkaluarpara, anaanali oqarpoq
tammaqinaaq.

Erniusoq: - Uanga qipimmik angisuunik atsioruloo-
riarlugu tunivara.

*UI: - Utoqqalinersiaqartuinnaavusi, utoqqalinersiat
allagartaanni akileraarutinut allanullu akiliinersi
takuussutissartaqartarpat?*

HL: - Maanga nooqqaarmat akileraarutitigut %-it
allaqqasarpur. Innut 6.000 koruuninik akiliiguma
Nielsi maani ineqarnerminut akiliisimaguni 9.000
koruunit sinnerlugit akiliisarpugut. Qitornatta
ikiortarpaannga.

*UI: - Utoqqaat illuanni najugaqarninni iluarisatit
suuppat?*

Niels Lyberth illariarpoq.

NL: - Tusaamasakka malillugit isikkivigippunga. Isi-
lunnera pissutigalugu tappingeriartorama takusin-
naajunnaarakkit. Iluarisattut taasinnaavakka – suli-
sut ilikkaraangakkit illarsinnaasarpugut. Maani ini-
mi Aliikkumi ataatsimoortarnerput iluarisarpara,
misigisarpunga inoqatinnut akuullunga. Ineeqqami
isersimaannartuulluni qasunartarami. Pillorissaasu-
mik kommunimit aggertoqaraangat cykelersinnaa-
ninnut periarfissinneqartarnera aamma tigummi-
saqarlunga nammineerlunga pisussinnaasarnera
iluarisarpara.

*UI: - Helle meeqqasilu, aaqqittariallit allat suut taa-
rusuppisigit?*

HL: - Atisai inaanut ileqqitassat. Nammineq isuma-
gisaleraluarakkit, agguutilissavaat arnap alersii mi-
kisuaqqat. (Helle qasuummerluni anersaarulup-
poq).

Paniusoq MB: - Aningaasartuutit saniatigut ataa-
tannut internetseqartitsineq akisugami. Utoqqaat
illuat internetseqarpoq, malinnaatinniarlugit aki-
sussaaqataallutik tamanut atuutilersittuugunikku



- Pillorissaasumik kommunimit aggertoqaraangat cykelersinnaaninnut periarfissinneqartarnera aamma tigummisaqarlunga nammineerlunga pisussinnaasarnera iluarisarpara, Niels Lyberth oqarpoq.

pitsaassagalarpoq. Internetseqareermat pitsan-
ngorsaalaarnikkut tamakku aaqqissinnaagalar-
paat. Sanamukaruit suliffiilluunniit allat iserukkit
pigereertarpaat, sooq maani taamaasiortoqarsin-
naangila?

Erniusoq: - Minnerpaamik fjernsynikkut kanaleqar-
tariaqarpoq.

UI: - Allanik oqaatigiumasaqarpisi?

NL qungujulluni: - Apiunnaarniarligooq.

Paniusoq MB: - Nuanneqaaq takkullusi periarfissik-
katsigut.



Nuummi utoqqaat illuanni sulisumik oqaloqateqarneq



Utoqqaat Illersuisuat Inga Egede utoqqaat illuanni pulaarnermini suliani pillugit saqqummiivoq aammalu sulisunik, najuga-qartunik ilaaqutaannillu oqaloqateqarnissamut periarfissiilluni.

XX Nuummi utoqqaat illuanni sulisuuvoq. Taassumalu kinaassutsini isertuuteqqummagu apersuiner-mi XX-mik taaguuteqartinneqarpoq.

Utoqqaat Illersuisuat Inga Egede utoqqaat illuanni sulisumik apersuisuuvoq, taannalu UI-mik apersu-nermi taaguuteqartinneqarpoq.

UI: - Immikkoortorta suliffigisat pillugu nassuaate-qalaarsinnaavit, soorlu ineqartut qassiuppat, utoqqaat qanoq immikkoorteqarpat?

XX: - Tungiu ilorlermi (puioqortunngortut inaat, aaqq.) sulivunga. Sulileramali Tungiu ilorleq silarlerlu matutigit immikkoorunnaarmata sungiusa-rujorpakka. Maannakkut ilorlermi isumaginnip-punga. Tungiu ilorlermiut ingasannerusumik puio-rtunngortuummata silarlermiunit pisariaqartitsine-rupput.

UI: - Tungiu ilorleq silarlerlu ammaannalernerat utoqqarnut qanoq sunniuteqarpa?

XX: - Suli taamatut inissisimarusunnerugamik ilor-lermi, kisianni silarleq ilorlerlu immikkoortinngila-gut.

UI: Sulisut ikinnerulerpat?

XX: - Ataatsimoorualutik allanngortoqanngilaq. Ilorlermiut siornatigitut inissisimarusunnerugamik.

UI: - Sooq tassani sulissallutit aalajangerpit?

XX: - Siorna paarlatsitut sulilerpunga kingornalu atorfinillunga.

UI: - Sooq paarlatsitut sulilerpit?

XX: - Suliffissarsiorlunga atorfininnis-sannut qinnuteqarnanga paarlat-



situt sulilerusukkama, misigisimagama sungiuteqqaarlugu qinnuteqarumaarlunga.

Ul: - Ilinniakkannut naapertuuttumik sulivit?

XX: - Puiogortunngortut sungiusimannginnakkit aallaqqaammut nalornisorujussuuvunga, sungiuneranni tassaniillunga iluarisimaalerpara, taakununga tulluurtutut misigisimallunga.

Ul: - Utoqqarnik sullissinissaq pillugu pikkorissarimannginnavit nalornivit?

XX: - Aallaqqaammut nalorneqaanga, sivilaartumillu sungiunniarsaraara. Oqartanngikkaluarlunga nammineq pulaffiginiarsaraara. Pulaffigilernerani uannut nuannersorujussuuvoq.

Ul: - Puigortunngortut tungaatigut ilisimatinneqar-pit?

XX: - Ippiarsummiikkallarama puigortunngortut pilugit pikkorissarnikuuvunga, misilittagaqarfiginnginnakkit paasisaqarnarpoq. Puiortunngortuniilluni aallaqqaammut nalunarsuaarami, taava puigortunngorneq pillugu pikkorissaqqikkama pisseqqippunga aammalu sulininni paasisaqarne-roqqillunga.

Ul: - Suleqatigiit qassiullusi suleqatigiittarpisi?

XX: - Puiortunngortunut qulinut sulisut pingasuukajuttarpugut. Angumerisassagut angumeriniartarpagut, soorlu pisariaqartitsinerusut uanga isumaginiarsinnaavakka. Amerlanerugaangatta sulisumik immikkoortortanut allanut nuutitsisarput, taavalu pingasuinnanngortarpugut. Puiortunngortut marluk tarrarsortillugit aatsaat nerisinniartarpagut amerlanerillu aamma atorfissaqartitsisarlutik, taamaammatt suliasat angumeriniarneri ilungersunar-tarpoq.

Ul: - Angumersiniaasarnersi utoqqarnut qanoq suniuteqartarpa?

XX: - Aallaamalersitsisarpoq. Puiortuugamik ulapin-nitsinni ulapeqataalertarput. Sulinerput eqqissisi-manierfigisarpaput. Nerisitsineri piffissaq sivilsinnaasarpoq, ilai nerinngitsoortut qimattariaqar-tarpagut. Pisariaqartitsinerusut eqqarsaatigalugit



XX oqaluttuarpoq, sulisariaqarnerit sukangasuut pissutigalugit puiortunngortut ilaat naammattumik nerineq ajortut sanigoraluttuinnartullu.

sulisuulluni ajuusaarnartarpoq. Ulloqartarpunga puiortunngortut ulapittut, soorlu aalajangersima-sumik sammisaqarniarlunga allat aallaamatitseria-taartaramik. Ilai sanigoraluttuinnartarput.

Ul: - Utoqqaat ilaat sanigoraluttuinnartut eqqaava-tit, tamakku apuuttarpisigit?

XX: - Suleqatigiinni ataqatigiissaarisutut apuutta-riaqaavillugu misigigama ningiuusumut allappunga – taamaattuaannarsinnaannginnatta. Allakkakka qanoq pineqarnerput.

Ul: - Tassa sulisussaaleqineq pissutigalugu ilai neri-sinneqanngitsoortarput. Immikkoortortami qanoq sulisoqartigisarpa?

XX: - Pigaartuunermi inuit pingasuusarput puior-tunngortunut qulinut. Unnukkoortut pingasuusar-put – silarlermi marluk ilorlermilu ataaseq, unnuar-siortut pingasuusarput – silarlermi marluk ilorlermi-lu ataaseq. Nerisitassat marluugamik aammalu tar-rarsortillugit nerisitassat marluullutik (tarrarsuute-qarlutik nererusunnerusaramik, aaqq.) taavalu ataa-seq tappiitsuulluni tamarmillu ikiortarialiullutik.

Ul: - Immikkoortortami sulininni ulluin-narni suliasatut suut isumagisarisar-pigit?



XX: - Sapaatip akunneranut ataasiaannarlutik uffartarput, ullormut marlukkaarlugit uffaasarpugut. Uffaagaangatta sulisut marluunissarput pisariaqartittarparput, saniatigullu inuup ataatsip sinneri arfineq-marluk nakkugitigisarpai. Uffanngitsut anar-simasinnaasarlutillu quisimasinnaasarmata nalikkaavi ullut tamaasa ullaakkut unnukkullu asattortarpagut. Amerluutillit ullaakkut unnukkullu tanit-tarpagut. Amerlalaarutta ilanngartarpugut, pingasuugajuppugut. Uffareeraangata inaat torersartarpagut, eqqaavii taarserlugit.

UI: - Kikkut sulisunik nuutitsisaramik?

XX: - Ippanni atorfissaqartitsiuarmata nuutitaaqattaarsinnaavunga, iisartagalerisoqarsinnaanersoq apeqqutaalluni. Iisartagalerisumik sulisoqanngipat nuutitsisoqarsinnaavoq.

UI: - Nuutitaasarneq ilinnut qanoq ippa?

XX: - Oqartaramik suliffik ataasiuvoq - nuutitaassagutta allatut ajornaqaaq taava nuuttariaqarpugut, kisianni eqqarsarnartarpoq; *ajunngilarmi*. Sungiusimanngikkaanni ajornartorujussuuvog.

UI: - Suliffigisartarinngisannut allamut nuukkaanngavit utoqqarnut paarisannut qanoq kinguneqartarpa?

XX: - Imaakujuttuunngilanga (sorusussuseqanngitsuusaarluni ussersorpoq, aaqq.). Utoqqaat nuannarisarpaannga, taamaallaat sullinnissaannut sungiunnissaat pisariaqartittarpara. Ilisimasaqarfignagit aallaqqaammut nalunartorujussuuvog – nuukkaangama ilinniartinneqarnissaq kissaatiginartarpoq. *"Nuutitaaleqaagut? Hajjaa"*, taama oqartoqartuaannarpoq, tusaajuaannalernikuuagut. Juullinngitsorli sulisut oorsiasaasa tungaatigut sipaarniarnerit aallartimmata taamatut nuutitsisalerput.

UI: - Puiortunngortut soqutigineqalaarnissaannut sammeneqarnissaannullu piffissaqartarpisi?

XX: - Ajoraluartumik naamik, pisariaqartitsigaluartut nalunagit 5-10 minutsit piffissaqalaarsinnaasarpugut. Ingammik tarrarsortitassat pisariqartitsisarpugut. Aappaa angalaannaavileqqavog aneqattaarluni,

ni, qujanartumik silamut anisarunnaarpoq. Illoqarfimmi tukkusarpassippoq, allami tukkulluni. Ilorlermiittarama, silarlermiikkaangama kisimeeriataartarama, pilissaanga *"naak taanna"* suleqatigullu ujaasilluta pilerutta arlaat nueriataarpoq oqarlunilu; *"aa tukkusarami"*. Aperivunga; *"Qanoq iliorneq ajorpisi?"*, akivaanga; *"nammineq takkuttarpog"*. Tupigusussuaarpunga, Nuussuarmigooq tukkusarami. Inuit ataasiakkaat attaveqaateqartarput.

UI: - Ulluinnarni sulininni suut nuannaralugit suliarisapigit?

XX: - Utoqqaat nuannarisorujussuusarakkit, misigisuseqarfigigakkit arlaatigut tuneqatigiittaratta.

UI: - Pisariaqartitsinertik takutittarpaat?

XX: - Oqartarput; *"Illiinnaq sulisassagalaravit"*. Utoqqaat pisariaqartitsigaangata sulileqqaat suliasallu apeqqutaasaramik. Ilaasa pisiniarlutik anilaarnissaq atorfissaqartittaramikku ilaallu naalagiarusuttaraluarput. Sulisulli ikippallaarnerat pissutigalugu piffissaqarfiginngilagut.

UI: - Sulisut ikippallaarput, utoqqaat ilaasa nerisineqartarnerat killeqarpoq, nuutitaaqattaartarpusi suliaasaqarpallaartarlusilu. Tamakku pissutigalugit suliffimmik allamik ujartuerusuttarpit?

XX: - Taamatut oqarsinnaavunga. Assistentit imikkooarsinnaagaluaramik, silarlermi assistenti atorneqarsinnaavoq. Taamatut aaqqiisoqartuuppat iluaqutissartaqaraluarami. Soorlu iisartakkt, tarngutit aammalu kol-imik pualluutillit atortui pillugit sapaatit akunnerini arfinilinni atuuttussat atuinneqarmata uagullu ilai ingerlatiinnasserlugit nalornilluta iliuuseqartoqanngimmallu assistentit ullaaq manna naapikkusukkaluarpakka taakkulu eqqartorlugit. Nakkutigineqanngitsutut misigisaratta. Pilersaarusiaqartarpoq uterfigineqarnerli ajorput.

UI: - Sapaatit akunnerini arfinilinni pilersaarusiateringerlateqqinneqarnissaat kia aalajangertarpaa?

XX: - Aqutsisut, kisianni eqqumaffiginngippallaarpat.



Ul: - Tamakkua pequtigalugit suliffimmik allamik toqqaasinnaavit?

XX: - Taamatut oqarsinnaavunga, sulinerput ilungersunartarami, kisimiittutut misiginartarami, taammaamat allamut nuukkusussinnaavunga. Ilorlermiuni pisariaqartitsinerpaani assistenteqarnissanut allassimasuuteqanngilagut. Ikiortit marluinnaavugut ilinniarneqanngitsullu medhjælperitutorneqarlutik. Ilinniarsimasoqatinik naapeqateqarusunnartarpoq. Pisariaqartitsisaraluarlunga oqaloqateqarnikuunngilanga.

Ul: - Qanoq ataatsimiikulatigisarpisi?

XX: - Siornali sulilerama ukioq kingulleq immikkoortortami ataatsimiinnerit marluk peqataaffigaakka. Ataatsimiittarnerit ukioq nutaami aatsaat aallartippasipput. Ataatsimiiffissat ullulereerlugit allattorneqarsimanerat iluaqaaq. Qaammammutoataasiarluni ataatsimiittarnissaq neriuuteqarnarpoq.

Ul: - Ulluinnarni sulininni iluaagisannik sulissaqartarpi?

XX: - Assistenteqanngimmat isumasioqatissaqarneq ajorpunga. Ilinniarsimanngitsut paarlakaajaannermik ilitersuusseqattaarneq ilungersunarsinnaasarpog. Aamma ukioq manna ikani sulilertussat maani ilitersuunneqarput kingornalu suliffissaannut nuutillugit.

Ul: - Sullitatillu ulluinnarni ataqatigiinnersi qanoq nalilerusuppiuk?

XX: - Sullitagullu ataqatigiittorujussuuvugut, kisianni aamma silappaarissut ilaannik tammariartortunik (silamikkut, aqq.) ataqatigiittarnivut nikerartorujussuusinnaasarpog. Silappaarissut kamariataarsinnaasaramik eqqoruminaatsorujussuusinnaapput, pisariaqartitsigaangatalu ikiorusuttartorujussuuka. Pisariaqartitsinerit iluamik anguneqarpiarneq ajornerat ajuusaarnartarami. Paaserusunnartarpoq; *qanoq-una iliussagikka, qanoq-una ikioqatigiilluta assigiimmik piniarigut*. Imatuinnaq isigineqarnerusarmik; *"Amigaateqanngillat nerisarpog"*. NemID atulermalli sullitagut aningaasanik allaffimmiittisileramik. Sullitagut ilaqarput pujortagassaaruk-

kuni kamariataartartumik. Taava eqqarsaatigaara qaammatip naanissaata tungaanut pujortagassaqarluni akissaqarsinnaassappat qanoq iliorluta sullilluarnerusinnaagipput. Taamanili qaammammuto nunguutsinnginnissaa soorlumi iluatsikkiartulersog.

Ul: - Ilaquttat utoqqarmulluunniit akisussaataasut aningaasaataannik akisussaaffeqaleraangata ilaasa akornanni aningaasaataannik atornerlueriataar-toqarsinnaasarpog - NemID atorunnaarmat taamaattunik naammattuuvisi?

XX: - Korteqaramik amerlanerit puiortuugamillu namminneq paarisinnaannginnamikkit. Ilaat nalinnaqaat ilungersorlutik bankimut aallertariaqartatut - pitsorluttut allatigullu ajoqutillit. NemID atorunnaarmat utoqqaat namminneq aallertalerput. Aamma akisussaataasut ilaqutaasullu aalliusinnaavaat, soorlu qitornaa atsiortillugu, taamaasilluni qitornaasup nammineq aallerneq isumagisinnaavaa. Takorusunnartarpoq aningaasanik nammineq atugassaminik tigusinnginnersog. Utoqqaat ilaat aamma namminneq aningaasanik tuniserusutaramik, uagulluunniit tunerusuttarpaatigut. Allaat ulloq taannaannavik nunguutsisoqarsinnaasarpog.

Ul: - Ningiorsi tamakkununga qanoq akuutigaa?

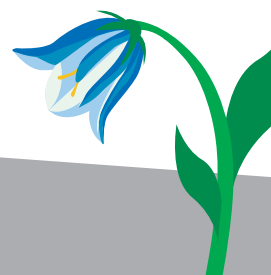
XX: - Aningaasanik aallertoqarpat pisiniartoqarpaluunniit sinneri allaffimmut tunniuttussaavaat. Ilaanni aalleqattaartoqarsimappat nunguutseriataartoq arajutsisarpog. Sulisut avaqqulluta pisoqaraangat qanoq iliuusissaaleqinartarpoq.

Ul: - Immikkoortortaqarfimmi suliffigisanni suna aaqqiivigineqartariaqartutut nalilerusuppiuk?

XX: - Utoqqaat aningaasaataat arlaatigut ilaqutaasut aqunnerugamikkit. Pingasut uatsinnit isumagineqartussaapput. Imaassinnaavoq akisussaaffigilerikka. Ataaseq aningaasaataarukkaangami pujortagassaarukkaangamilu unnuami torsuusami nillialertarami ilani eqeersillugit.

Ul: - Suliffigisanni pissutsinik aaqqittariaqarsorisarqarpi?

XX: - Atortutta ilaat ajoramik - kivit-taatit qilaamit nivingasut. Innangaannartut kaassuartaakkaniittullu



uffariartorneranni kivittaait atorlugit kivinneqartamik. Pisariaqartitsinngitsut atorneq ajorpaat, pisariaqartitsisullu inaanni kivittaait tamarmik ajorlutik.

UI: - Qassit ajoramik?

XX: - Ineqartut qulit akornanni inini pingasuniittut ajorput.

UI: - Utoqqaat kaassuartaakkaniittut innangaannartullu quisissagussigit qanoq iliortarpisigit?

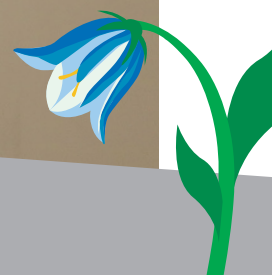
XX: - Ilungersunarpog, ikikkaangatta timi illersor-nagu kisimiittoqartariaqartarpog. Uffaaniartoqartillugu marluusariaqartarpogut.

UI: - Utoqqaat kivittait atorneqanngikkaangata qanoq qisuariartarpog?

XX: - Ataaseq kamattarami, taanna ilungersunartarpog, patittaasarami. Nangia ullormut arlaleriarlutaluunniit taarsaanni taamaassinnaasarpog. Marluuttaratsigu sungiunnikuuarpog.

UI: - Sulisutut patittarneqarneq annersinneqarnerlu misigisariaqartarpog – kivittaateqarnasilu. Qanoq ippa?

XX: - Makittartussaagamik, innangaannarunik aavvat iluamik ingerlajunnaartussaagami. Ataaseq oqimaatsuvoq, nakkarsimavoq kivittaallu ajorluni, taava nikuisitsissut aggiuttagaq aaqqaarlugu isumagisariaqarparput. Kivittaat uatsinnut ajornannginnerummat atortussaagaluarparput. Naartulernikuulluni oqimaatsulerineq ajorpoq, isumaqarlunga aaqalissallunga.



- Inissiinissamut taama sivilisutigisumik utaqqisoqartariaqanngikkaluarpoq

Solveig Kramerip angutaa puiortunngortuusoq qallunaatullu oqaasiliusoq Nuummi utoqqaat illuanni najugaqarpoq. Solveigip angajuatalu angut-sik puiortunngoreersorli utoqqaat illuannut inissin- niarsaralugu ukiup aappaa qeqqa missiliorlugu sorsuutiginnissimapput. Utoqqaat Illersuisuat Inga Egede puiortunngortumik utoqqaat illuannut inis- siiniarneq pillugu Solveig Kramerimik apersuisuu- voq. Utoqqaat Illersuisuat apersuinermit ataani Ul- mik naalisarneqarpoq Solveig Kramerilu SK-mik naalisarneqarluni.

Ul: - Ataatat pillugu oqaluttualaarsinnaavit?

SK: - Ataata maannakkut 91-inik ukioqarpoq, 1954-imilu nunatsinnut pivog. 1968-imili Nuum- mut nuukkattali GTO-jusimasumi sanaartugassa- nik suliassinneqartartumi suleqatigiissuni pisortaa- voq (Grønlands Tekniske Organisation, aaqq.) ki- ngornalu nunatta katersugaasivianiilersumi titar- gaatileriffimmiilerluni. Tunniusimasuugami ukioq kingulleq 86-inik ukioqalertussanngornini tikillugu sulivoq. Aasakkut angallatiminik angalaartarpoq. Ukiuni kingullerni sulinerani allanngoriartortoq maluginiarpaput. 2016-imi aasaanerani Danmark- imut sulinnigiffeqarluni angalavoq. Kisimiilluni angalanissaa ernumagaarput. Sunaaffalumi. Un- nuaannakkut Odensem ut qimuttuitsunik tikissi- mariarluni sianerpoq. Unnuaannarmilu Odensimi paatsiveqarani angalaarmat taxanik Herningiliar- tippaput. Tassani paasivaput pissusissamisut piun- naartoq. Ataata Danmarkimi kisimiilluni anga- lanissaa ernumagigatsigu malillugu ornippara. Uki- uni pingasuni tullerni Danmarkimut angalaniale- raangat ilagisariaqartarpara. Puiortunngornera 84-iniit 86-inut ukioqalernerani ersiuteqariartuin- narpoq. Ilaanni oqalerpoq tillinniarfigitittarami- gooq. Sunaaffa aningaasat toqqortarsimagai, puiortarlugillu sumut ilisimanerlugit. Ningaani al- laat pisuutittalerpaa tillissimanerarlugu. Taama periarmat aningaasaqarniarneranut tunngasut uanga akisussaaffigilerpakka. Suliunnaarpoq, paat- siveeruttunnguakasiuvorlu. Sammisassaqtinnis-



Solveig Kramer ataatani Vagn Kramer aamma angajuni Gre- the Kramer Berthelsen ilagalugit. (Nammineq pigisaq)

saanut lppiarsummut allatsippaput. Qitini anniari- salermagu Sanaliartarpoq aammalu eqaarsaartaler- niassammat lppiarsummut allatsippaput, kisianni lppiarsummut tunngasortai piviusunngunngisaan- narput; biili ajortissimanngikkuni alla akornutaa- sarpoq. Paatsiveerukkiartornera ilutigalugu 2020- mi 2021-milu angerlarsimaffimmi ikiorteqartaler- poq, ullaakkut unnukkullu orninneqartalerluni.

Unnuaannarmi anisalerpoq sianerlunilu paatsiveqa- rani. Aasariaqartarparpullu. Eqqumiitsunik pisoqar- talerpoq, soorlu kissarsuut annissimasinnaavaa. Ul- lukkut sammisassaqarniarluni Brugseniliartarami. Taamaalluni Brugsenimit sianertalerpoq oqarluni- lu; "Naluara sumiinnerlunga aamma naluara qa- noq angerlassanerlunga." Akivara; "Anillakkuit bussit unittarfiat takussavat, taava...". Nallinnaq. Taamaasilluni ajorsiaruinnarmat suliffitsinniillu or- nittariaqartaleratsigu aammalu mobilini tammar- magu ernumagiartuinnarlugu utoqqaat illuanni inissiinissamut nalilersuillutik aalajangiisartut ataatsimeeqatigisalerpagut.

Ul: - Taamatut ikiorneqartariaqalermat qanoq misi- givisi?

SK: - Paatsiveerusimaarpugut, paasigat- sigu ulloq unnuarlugu isumagineqarnis- sani pisariaqartikkaa. Taamaasinerani puiortunngortut pissuserisartagaan-



nik sorpassuarnik iliuuseqartalereerpoq; Paarnani kaajallattariap eqqaanit sianissaaq aperalunilu ikaarniaruni qanoq iliussanerluni imaluunniit isertoqannginniassammat matup silarliup iluatungaani vinip simikuinik marlunnik ikkussisimasinnaavoq. Inissiinissamut nalilersuillutik ataatsimiititaliaq ataatsimeeqatigisaleratsigu ukiut aappassaa qiteqqullugu sorsoreerluta utoqqaat illuanni peqqissartarfimmi inissinneqarpoq.

Ul: - Puiortunngoriartornerani isumaalugisarparsi. Ukiut taakku qanoq misigaasigit?

SK: - Oqimaatsorujussuuvoq. Qujanartumik angajoralu oqaloqatigiittuaratta. Qatanngutigiit arlariiluluta isumaginiarsimagaluarutsigu sulii paatsiveerunerusimagassagalarupugut. Paatsiveerusimaariartuinnarnera ernumanartorujussuuvoq. Ukiuni kingullerni marlunni angerlarsimanermini imminut isumagisinnaasimavoq, ukiorli kingulleq angerlarsimanermini ikiugassaajartuinnarpoq, soorlu errorsiniarneq nalulermagu errorsissuppara. Takugamiuk qaqorsaaseriga aperivoq: *"Taama annikitsigisunik qaqorsaasertarpiuk?"* Uffarsinnaavoq, kisianni atisai ippakkiartorput. Utoqqaat illuanniilermat uinequtini silarlinngortissimallugu atisimappagu oqarfigigutsigu ilorliussasoq aperissaaq soq ilorliussanersoq.

Ul: - Qanoq-una pisoqarmat ukiup aappassaata qiteqqunnerani utoqqaat illuannut nuutinneqartoq?

SK: - Aalajangersimasumik pisoqarunanngilaq. Inisissusanik nalilersuisartutut ataatsimiititaliaq arlaanni ataatsimeeqatigisussaallugu ataata ilagigatsigu. Tassani aperineqaraangami allarluinnarmik akisarnarnerani takusinnaagunarpaat qanoq pisariqartitsisoq. Tassani aamma nalunaaruteqarpugut kisimiitillugu angerlarsimatissinnaajunnaaripput aammalu kisimiilluni angalaartartoq; Pas-ini pappiaqqallu kissarsuummut ileriarlugit ikkittalersimagaa allallu.

Ul: - Utoqqaat illuanni peqqissartarfimmut qanga pisinneqarpa?

SK: - 2021-mi novembarimi oqaloqateqaratta decembarimi juullinngitsiartoq tassani inissikkamikku januaarimi angerlartinneqassanersoq pissangagile-

raluarparput. Kisianni tassa puiortunngortut inaanut inissinneqarpoq.

Ul: - Iluatsitserujussuursimavusi. Ulloq unnuarlupaaqqutarineqarsinnaasunngornera qanoq misigaasiuk?

S: - Oqiliallannartorujussuuvoq soorunami. Mobileqaraluarpoq, unnuaannakkulli sianertalermat matutipparput, massakullu mobileqanngilaq.

Ul: - Eqqissiallappusi. Utoqqaat illuaniinnini qanoq igivaa?

SK: - Aallaqqaataani soorunami angerlarserpoq unnuaannakkullu anisarmat tammaallugu sianertarput. Ujarleqataavugut. Brugseniliakkajuttarmat eqqaa alakkaraluarpara, kingorna Katuap tunuani biilit akornanni tammartajaartoq nassaaraara, oqarporlu: *"Angerlarusuppunga"*.

Ul: - Tammarmat qanoq misigaasiuk?

SK: - Toqqissisimananngilaq. Massakut sulisut marluusaleramik nakkutigineqarnerulerpoq. 90-ilee-reersoq ullut marluk qaangiummata biiliullugu Nuutoqqami sissiuukkani orlulluni tunnerlulluni niaqqumigut avaarpoq. Paatsiveeruppoq aperalungalugu; *"Kinaavit?"* Panigigaanga oqarfigalugu oqarpoq nammineq meeraqarani aammalu panigigaanga uppersaammik perusulluni. Aamma oqarpoq erneqarluni. Aperaara kinaanersoq. Nalunerarlugu oqarpoq. Sunaaffa uanga pigaanga, angutinngooq Solveigimik ateqarsinnaanngimmat. Aliatsaqaanga. Kisianni puiortunngortut pillugit marloriarlunga qaammarsaavigineqarama iluaqutaaqaaq, ullumikkulli puiortunngortut paasisinnaanerulerpakka. Kisianni angajulliliaminut allanngunngilaq, apersuisarporlu qanoq innersoq. Tasagooq puiortunngortut angajulliliatik puiorneq ajorpaat.

Ul: - Utoqqaat illuaniilluni toqqissisimanerulerpoq aneqattaarunnaarluni, nerilluartaarpoq nakkutigineqarlunilu. Sakkortuumik puiortunngortuniippoq, tamanna qanoq sunniuteqarsoraajuk?

SK: - Taamani atisai amerlanersai nasartillugit nooqqaarmat uaguulluni



nuanninngilaq, kisianni pappialaatai immikkoortitertussanngoratsigit killissatsinnik qaangiinertut misigaarput, immitsinnummi tunngasut kisitta pigisaratsigit. Taava pappiaraataani uteqattaarlugit allattortarsimasai nassaaraagut; *"Eqqaamassavara ima allassagama"* apeqqutillu uteqattaartarsimasai. Tassa puiortunngulernini ilisimasimavaa avatangii-siminulli isertuullugu. Aallaqqaammut najugaa qaqungaarmat soqarpasinngitsutut nalileraluarparput inuillumi silaqarpasigatik angallapput. Siorna upernakkut paasitinneqaraluarpugut Ippiarsummi inissaqalersimagaluartoq, kisianni aamma ilisimatinneqarpugut nuukkaluaruni toqussutigisinnagaa. Massakkut Nuummi utoqqaat illuaniinnera akuerinikuuarput.

Ul: - Utoqqaat illuanni najugaqarnerani suna iluarnartutut oqaatigisinnaviuk?

SK: - Sapaatip akunnera naallugu ulloq unnuarlu sulisunit nakkutigineqarlunilu nerisinneqartarnera.

Ul: - Sulisut amigartarnerat isornartorsiutigineqartarpoq, tamanna misigisaqarfigaasiuk?

SK: - Sulisut ilaasa ilinniarsimanngitsuunerat malunnartorujussuusarpoq. Aamma qallunaatut oqalussinnaanngitsoqarpoq, soorlu imerusulluni qaangiinnarneqarsinnaasarpoq inuttaata paatsiveeruisimaassutigisinnaasaanik. Kisianni sullarissulluunniit ingussinnaasarpai oqarlunilu sallusartut. Immaqa taamaasiormigut iluamik oqaloqatigineqartannginnini uparuartarpaa. Atisai qorsunnikujussinnaasarput aamma eqqumiitsumik atisalersor-simasinnaasarpoq. Soorlu ilupaquteqanngissinnaasarpoq, oqarfigigaanni ilupaquteqartariaqartoq singissartuni singinniartillugu tingiminik kiggigutsis-sinnaammat, inuttanngua tupigusulluni akissaaq; *"aa, taamaattoqarsinnaasarpoq?"* Inaani natermi soorlu qummigaartuartarsimasoq. Plastikini-una naasunik aamma imertertagaqartoq, oqalissaaq; *"Ila naalluaqigamik."* Ilaanni sulisut ilaat sianerpoq oqarlunilu illoqarfimmigooq kaffisoriarnermi atugassanik ataataga ooriuteqartussagami. Allaffimmut paasiniaagama oqarfigineqarpunga taamaattoqarnerooq ajorpoq. Tamakkunatigut malittarisasaqarnersoq nalunarpog. Aamma kikkut immikkoortortami aqutsisuunersut kikkullu attaveqaa-

taanersut naluagut. Taamaalluni aamma sulisut ilaat sianerpoq oqarlunilu mamakujunnik tamulugassanilu nassassasugut, ataatamagooq allatuutigisaramigit. Alla aamma sianerpoq oqarlunilu ataatamagooq allanik immiaarartorusummat immiaaqqanik allanik karsisissasugut. Sianertoq oqarfigisariaqarpara; *"Puiortunngortoq-una"*. *"Akivaa-ngalu; "Qaaqqugaluarpaanga"*. Tamakkununga tunngasunik maleruagassaqanngilaq, iluassagaluaqaarlu malittarisassiuunneqartuuppata. Nooqqaa-rami marloriarluni aningaasaateqarami, siullermik 1.200 koruunit tullissaanik 200 koruunit, tamar-mik tammarput. Massakkut aningaasaateqartitarunnaarparput, oqarfiginikuuagullu aningaasivia paarigakku pisariaqartitsilissagaluarpat – soorlu sømandshjemiliarnerminni - uannut saaffiginniinarumaartut. Aamma unngiaateqarnikuuvoq aamma taanna tammarpoq. Pitsiseqqikkatsigu ataatsimoorussanut inissinneqariarluni parnaartartumut inissinneqarpoq, taannali aamma tammarpoq.

Ul: - Allatigut oqaatigisassaqarpit?

SK: - Takanunga nuummat oqiliallannaqaaq. Takananiilinnikkallarmallu itigartuarneq nuanninngilaq. Inissiinissamut taama sivisutigisumik utaqqisoqartariaqanngikkaluarpoq. Kina attaveqaatigine-raa aperissavakka. Peqassappat iluassaaq. Sulisut kikkut oqaloqatiginissaat nalunartarami. Soorlu massakkut iseruma aperiguma unnuaq sinilluarsimanersoq. Akineqassaanga: *"Asuki"*. Aperiguma muminganersoq nalunerassavaat. Aamma utoqqaat illuannut nuukkaangamik sunik nassartassappat? Ataataga nuummat angajuma jorngumalu inaa pisatsersorpaat – eqqaamasaqarniassammat – nalaasaarfini ilisarisinnaavaa. Puiortunngortut puiortunngornertik nassuerutigiumaneq ajoramikku. Ataataga silassorissorujussuunikuugami, kisiannili puiortunngortut suulluunniit nalinginnaasinnaasut puiortalersinnaasarpaat oqaasiilu pissusis-samisoorunnaariartulersarput ataqatigiikkunnaarlutillu.



Utoqqaat illuanni najugaqartumut nuliaasoq:

- Sulisut aalajaatsut qatsussinissaat perusunnangeqaaq

Helene Jensenip uia Jørgen Jensen utoqqaat illuanni najugaqarpoq. Helenep uini sapaatip akunneranut ikinnerpaamik tallimariarlugu pulaartarpaa. Pulaartarnermini sulisunut atugassarititaasut sulisunut ilungersunartorfiusartut misigisaqarfialugit Kommuneqarfik Sermersuumut allagaqarsimavoq. Kingornalu kommunimut allakkanik apuussisimanini pillugu Utoqqaat Illersuisuannut saaffiginnip-poq. Tamanna tunngavigalugu Helene Jensen Utoqqaat Illersuisuannit apersorneqarpoq. Helene Jensenip ataani oqaaseqarnerata nalaanni HJ-imik naalisarneqarpoq aammalu Utoqqaat Illersuisuat UI-mik naalisarneqarluni.

Helene Jensenip allakkat kommunimut nassiukka-

migilli nammineerluni akisartumik pisimanermi sarniatigut sulisunit akineqarsimannginnerarpoq. Allakkallu oqaluttuarerusuppai. Allakkani aamma aqutsisoqarnermut tunngasut eqqartorneqarput, taakkuli inunnut ataasiakkaanut tunngassuteqarmata matumani ilanngutissanngilagut.

HJ: - Utoqqaat illuanni sulilerlaaq tusaamavara Facebookikkut toqqaannartumik aallakaatitsilluni oqaluttuarsimasooq sulilerami ilitseruunneqarsimanani. Aallakaatitsisimanera tamaat kingorna isiginnaarlugulu tusarnaarpaara.

HJ: - Kingorna ilisarimasara Sanami peqqissaasutut sulisoq utoqqaat illuanni pigaartutut sulisima-



- Sulisut aalajaatsut qatsussinissaat perusunnangeqaaq. Oqarsinnaappummi; "Taamatut sulerusunnngilanga", Helene Jensen oqarpoq. Uini Jørgen Jensen utoqqaat illuanni najugaqartoq assiliseqatigaa.



voq. Suliartorami ilitersuunneqarsimanngilaq. Utoqqaat arlaannik immikkut ikiortariaqarnersut nammineq paasiniarsimavaa. Pigaartuunini naamat paarlanneqanngilaq, nangiinnarlugu suleqqisimavoq. Pigaartuunera tulleg aamma naamat allamik takkuttoqanngimmat nalunaaquttap akunnerini 24-ni sulisariaqarsimavoq. Qialluni soraarsimavoq kingornalu tassani suleqqinniarnani aalajangersimalluni.

HJ: - Taamatut tusagaqariama ingasagilerlugu alaaseraara. Ilanngullugu allaaseraara uima inaani aneerasaartarfimmut matua apigaangat ammarneqarsinnaajunnaarluni appussaasarnera. Uiga kaassuartaakkaniittuavoq. Qimaaffissaqalersillugu anillassinnaaniassammat matua iluaniit ammariarlugu nivapparput.

HJ: - Pillorissaavimmi elevatori aasakkuunngikkunni upernaakkut aserormat sulisut aperaakka; "*Ar-laannik pisoqassagaluarpas qanoq ilillugit aniatissavigit?*" Akineqarpunga, aa aneerasaartarfikkunngooq aniatissavaat.

UI: - *Uivit utoqqaat illuaniinnerani sulisussaaleqinerup saniatigut najugaqarnerani allatigut ajornartorsiutaasinnaasunik naammattuugaqarpisi?*

HJ: - Uima takananiinnera iluarisorujussuara, sulisut aalajaatsupput pikkorillutillu. Sulisunik amigateqarujussuarsimagamik taamatut sulisitsisariaqarsimanerat aallaavigalugu (qulaani pineqartut, aaqq.) sulisitsisut iliuuseqarsinnaanersut allakkanini ujartorpara. Ilaa, nalunaaquttap akunnerini 24-ni suligami animmat, taarserneqarpa? Namminermi angerlarsimaffitsinni sullissinnaanngilagut.

UI: - *Allanik oqaatigisasaqarpit?*

HJ: - Sulisut aalajaatsut qatsussinissaat perusunnangeqaaq. Oqarsinnaappummi; "*Taamatut sulerusunngilanga*".

UI: - *Sulisussaaleqisoqarneranik tusagaqartarpit?*

HJ: - Uiga ullukkuunerusoq pulaartarakku immikkut maluginiagaqanngilanga. Kisianni ilaanni oqartoqartarpoq; "*Kisimiikkama ulapeqaanga*." Takananilu pisinnaanngitsorpasuaqarluni.

UI: - *Uiit nammineq nerisarpa?*

HJ: - Nammineq nerisarpaq, kisianni ilaqarpoq kajumissaaraluarlugu neriumaneq ajortumik, taava ikiorneqartarpoq. Uanga uiga aamma imertakkanik proteinitallinnik pajuttarpara, qujanartumillu mamarisarpai.

HJ: - Allamiunik kalaallisut qallunaatullu paasisinnaanngitsunik sulisoqaleriataarnissaa annilaangarpoq. Kalaallit iluamik pineqartariaqarput. Maannakkut sumi tamaani thailandimiut sulisori-neqartorujussuupput.

UI: - *Najugaqartut najugaqatitaartarput - tamanna pillugu oqaatigisaqarusuppit?*

HJ: - Maannakkut nutaamik nilliaannavissumik najugaqatitaarnikuuvoq, nilliasarporlu; "*Asuli qi-maannarnanga, innangavunga ingitinniarsinga*." Orninneqaraangami nipaalliallartarpoq. Sulisumik oqaloqateqarama paasivara sulisup taassuminnga nilliaannartumik sullissisup sullitani sapileramiuk soraarsimasoq. Allanik aamma sullitassaqarami isersimaffigiinnavissinnaannginnamiuk. Taanna nilliasartoq ikorfartorteqartuuppat sulisut allat ukkasillutik sulisinnaassagaluarpas. Meeqqat inuusuttullu ikorfartorteqarsinnaatitaappata sooq utoqqaat illuanni aamma taamaattoqarsinnaassanngila? Ar-naq taanna nillialeraangat najugaqartut, sulisut pulaartullu tujormisarput. Immikkut pisariaqartisisut ullup ilaani ikorfartorteqarlutik najorneqarsinnaasuuppata sulisut taanna kisiat samminagu suliaqartalissagaluarpas.



Nuummi utoqqaat illuanni paarsinerlunneq pillugu nalunaaruteqarneq



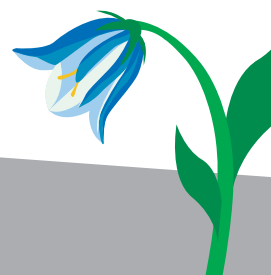
Utoqqaat Illersuisuata Nuummi utoqqaat illuanni najugalinnik sisamanik paarinerlunneqartunik nalunaarutiginninnera suli-sunik pingasunik, najugaqartumik ataatsimik aammalu najugaqartunut ilaqaataasunik tallimanik oqaloqateqarneranik tun-ngaveqarpoq.

Utoqqaat Illersuisuat Inga Egede Utoqqaat Illersui-suattut atorfeqarnini tunuliaqutaralugu Nuummi utoqqaat illuanni 2023-mi sapaatip akunnerani 3-mi paasisassarsiorluni pulaarpoq tamatumunnga-lu atatillugu aalajangerpoq, *Inuit innarluutillit ta-persersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq-mi § 32 aamma § 33* naapertorlugu nalunaarutiginnittussaataitanini atorniarlugu. Inatsit pineqartoq uani atuarnear-sinnaavoq:

http://inatsisit.gl/Lov?rid=%7b2698A112-7216-40DC-9405-E182888A5C8A%7d&sc_lang=kl-GL

Inuit pineqartut ataavartumik timikkut, tarnikkut, silassorissutsikkut imaluunniit malugisaqarsinnaa-nikkut piginnaanikillimasut tunuliaqutaralugit (takuum § 6) Utoqqaat Illersuisuata pisariaqarsoraa, najugaqartunik paarsinerlunnermik imatut nalu-naaruteqassalluni:

Immikkoortortami Ippat-ni Niels Lyberth (NL) naju-gaqarpoq, taannalu innarluuteqarnini pissutigalu-gu qamutininik kaassuartaqqanik atuisuuvoq aam-malu perusuersartarfiliassatilluni uffartus-saatillunilu ikiorneqartariaqartarluni. NL-p inaani sianeq kalerrisaarut iik-kamiittoq nusuttaatilik ukiup ataaf-





Pigaartut ataasiakkaat nalunaaguttap akunnerini 16-ini ataannartumik sulisariaqartarput. Tamaanna sulisut akornanni aarle-rilersitsisimavoq aammalu najugaqartut ikiorneqarnissaminnut utaqqinerulertariaqarsimapput.

sip missaani atorsinnaasimanngilaq, taamaammallu ikiorneqarnissamik pisariaqartitsileraangami kalerrisaarutissaanik siggartaammik atortulernerqarsimavoq. NL aamma siusinnerusukkut paffimmiumik kalerrisaarutilernerqarsimagaluarpoq, taannalu pigartuusup mobilianut atassuteqarpoq. Kalerrisaarut paffimmioq orsuerummat sulisumit orserniarneqartilluni nakkaaneqarluni aamma aserorpoq.

NL siusinnerusukkut unnuaakkut perusersartarfi-liassatilluni siggartaammik kalerrisaarisimagaluarpoq. Tusaaneqannginnami elevatorimut iniminut 10 meterit missaannik ungasissusilimmiittumukarniarluni aalajangerpoq. NL siggartaammik kalerrisaarimagaluarpoq, iluaqutaanngimmalli tusaaneqarsinnaasoraluni sulisoqarnersorlu suaartarluni apersorsimavoq. Ilungersuutini iluaqutaanngimmata qialeramilu iniminut uterniarsareqqilerpoq. Ajoraluartumillu torsuusarsuarmi nukillaarpoq, aatsaallu portørip aggersarneqarsimasup attaviginiarsarigaani

silattoqqissimavoq. Tamatuma kingorna napparsimmavimmut unitsinneqarpoq.

Utoqqaat utoqqaat illuanniittut arlaqartut siggartaammik atortulernerqarsimapput. NL-ip ilaqutaasalu apersorneqarneranni NL-ip paniatalu oqaatigaat, utoqqaat NL-itut ittut innarluuteqarnertik, uummalluttuunertik, pualavallaarnertik il.il. pissutigalugit innangatillutik puatik tamakkiisumik atorsinnaasannikkaat taamalu siggartaammik iluamik siggartarsinnaanngitsut.

NL-ip unnuakkut pigartartoq aalajangersimasooq pillugu naammagittaalliuteqarsimavoq kissaatigisimallugulu pigartartoq unnuakkut pigartarunnaassooq, taamani unnuakkut NL-ip kalerrisaarimagaluarnerani tusartaateqarnini pissutigalugu unnuakkut tusaasimanngimmagu. Pigartartoq pineqartoq unnuarsiorluni sulii pigartartuuvooq.



NL-ip inaani silammut ivigalimmut ungalulimmullu matoqarpoq, matuminngaanniilli ingerlaarfigisin-naasaanik aqquteqanngilaq, taamaammallu inaani torsuusamilu ikuallattoqalissagaluarpas NL-ip matu atorsinnaanngilaa. Taamaammat ikuallattoqalissagaluarpas NL elevatoraqarfimmut 10 meterit misaannik ungasitsigisumut ataasiinnarmillu inissalimmut kaassuartaqqanik ingerlasariaqarpoq. Elevatori kigaatsuaavaq, ataanullu naqqannikkuni anisarfimmut qaninnerpaamut 5 meterit misaannik ungasitsigaaq. NL iluatsitsilluni naqqanut apuutisagaluaruni matulu ammarsinnaanngikkuniuk matumut silarlarmut 50 meterit misaannik ungasitsigisumiittumut ingerlaqqittariaqassaaq.

Immikkoortortami Tungiu-mi puiortunngortut 19-it immikkoortortani marlunni najugaqartinneqarput. Tungiu silarlarmi puiortunngoriartortut qulit najugaqarput aammalu Tungiu ilorlarmi ingasattumik puiortunngortut najugaqarlutik. Pingaartumik ingasattumik puiortunngortut nukippassuit atorlugit sulisunit nerisinniarneqartarput, ilaallu nammineq nerisinnaanngimmata tarrarsuutit atorlugit nerisinneqartariaqartarput.

Tungiu ilorlarmi sulisut ilaannik XX-imik apersuinnermi Utoqqaat Illersuisuata paasivaa, sulisussaaleqineq pissutigalugu sakkortuumik puiortunngortut ilaat ilaatigut nerisinneqaratilluunniit qimaannarneqartariaqartartut. Apersorneqartup puiortunngortut ilaannik sanigoraluttuinnartunik ernummateqarpoq. Apersorneqartup utoqqaat illuanni ningiuusumut allagaqarnermini utoqqaat nerisinneqarluartannginnertik pissutigalugu sanigoraluttuinnartut oqaluttuarai. Allakkani akineqarsimannginnerarpai. Sulisup pingaartumik puiortunngortut pingasut nerilluarneq ajortut sanigoraluttuinnartullu eqqaasai ukuupput: XX, XX aamma XX.

XX-ip atini allakkiani matumani eqqaaneqarnissaa ajorinngilaa, taamaattorli sulisitsisuminut isertuunneqarnissaa kisaatigaa.

Aammattaaq immikkoortortami tassani kivittaatit qilaamut ikkusimasut atorsinnaanngillat, taamaammallu sulisut oqimaatsulerisinneqartarput.

Apersuinnermi allami sulisoq alla, Kristina Ludvigsen,

ilisimatitsivoq, immikkoortortani marlunni ataatsikut unnuarsioertilluni aammalu immikkoortortami najugalimmik ikiuiniartilluni (najugaqartut ilarpasui nangeqartarput, nerisitsinermut atortoqarput, quisarfeqarput il.il.) immikkoortortamit allamit kalerrisaarisumit aggersarneqariaqariaataarsinnaasarluni. Qinigassarisarpaalu; najugaqartoq ikiorniakkani qimannaveersaarallassallugu imaluunniit immikkoortortamit allamit sooq kalerrisaarisoqarner-soq paasiniarlugu alakkapallattariaqassallugu taamalu ikiorniakkani qimakkallartariaqassallugu.

Sulisup aamma oqaluttuaraa, qarasaasiatigut digitaliseeriinerit, sulisussaaleq aammalu sulisut qarasaasiamik atuinnissamut sungiusimasaqanngitsut pissutigalugit najugaqartut ataasiakkaat pineqartillugit allattuisussaataitanerminnik tamatigut mallinnittanngitsut. Taamaasilluni najugaqartut ataasiakkaat peqqissusaat navianartorsiortinneqarsinnaasarlut.

Apersorneqartup aamma oqaluttuaraa, siarngit kalerrisaarutit amerlasuut aseroqqasut aammalu najugaqartut arlaqartut siggartaatinik kalerrisaarutillerneqarsimasut.

Aammattaaq sulisut akornanni napparsimasoqakulasoqarnera pissutigalugu pigaartut ataasiakkaat nalunaaquttap akunnerini 16-ini ataannartumik sulisariaqartarput. Tamaanna sulisut akornanni aarlerrisitsisimavoq aammalu najugaqartut ikiorneqarnissaminut utaqqinerulertariaqarsimapput.

Nalunaaruteqarnermi matumani atuarneqarsinnaasutut utoqqaat utoqqaat illuanni najugaqartut paarinerlunneqarput taamaasillutillu peqqissusaat inuunerallu navianartorsiortinneqarlutik. Taamaammat Utoqqaat Illersuisuata naatsorsuutigaa kommunalbestyrelse pineqartumi *Inuit innarluutilit tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. 13, 12. juni 2019-imeersoq* § 36 pingaartumillu § 36 immikkoortoq 3 naapertorlugit iliuuseqarumaartoq.

Inuulluaqqusillunga...



Niels Lyberth aanaartoornermi kingorna nuliarnit avissarluni utoqqaat illuanni najugaqalersoq:

- Avissarluni inuusariaqalerneq akuerisinnaanngilara



- Soorunami nuliarnit aappariittarmata taamaassinnaajunnaaratta maqaasisarpara aammalu ullaakkut iteqatigalugu pisinnaajunnaarlugu. Uanga ilaqtakka najorusunnerugaluqaakka. Allaaqqaataaniilli inimik utoqqarnut innarluutilinnut naleqqunnerusumik tunisimasuuppatigut iluaqqajaqaaq, Niels Lyberth oqarpoq.

Helle aamma Niels Lyberth katissimanerminni uki-oq manna ukiunik 50-inngortorsiussapput. Taa-maakkaluartorli ulluinnarni avissarlutik inuusariaqarput. Uisup innarluuteqarnera pissutigalugu nuliaasullu uiminik paarsinissaminut ernumanera pissutigalugu uisoq utoqqaat illuanni ukiut marlus-suit matuma siorna najugaqalersimavoq nuliaasor-lu inissiani najugaqaannarluni. Utoqqaallu illuanni najugaqartariaqalerluni avissarluni inuusariaqar-neq pingaartumik uisup akueriuminaatsippaa.

Niels Lyberthip ukiut 31-t matuma siorna qaratsa-migut aanaartoornermi kingorna timimi illuatu-ngaa atorsinnaajunnaarpaa (apersorneqarnera quppernermi 7-mi atuaruk). Nielsi taamaner-niilli kaassuartaakkani issiaannalerneruvoq, 2021-milu utoqqaat illuannut nuuttariaqarsimavoq.

- Soorunami nuliarnit aappariittarmata taamaassin-naajunnaaratta maqaasisarpara aammalu ullaakkut iteqatigalugu pisinnaajunnaarlugu. Uanga ilaqtakka najorusunnerugaluqaakka. Allaaqqaataaniilli inimik utoqqarnut innarluutilinnut naleqqunnerusumik tunisimasuuppatigut iluaqqajaqaaq, Niels Lyberth oqarpoq.

Niaqquni illersortariaqalerpaa

Niels Lyberth qaratsamigut aanaartoornermi nalaani nulianilu Helle Lyberth piginneqatigiilluni inissiani najugaqaralarput. Aanaartoornermigut timaata illua tungaa nukillaangalerpoq. Niaqquni illersortariaqaramiuk avaaqqusaannginnamilu inigisaat quleriusoq



majuartarfilillu Nielsimut innarluuteqartumut naleqqukkunnaarpoq, arlaleriarlunimi nakkangajalluni imminut annateqqartarsimavoq.

- *Avissarlusi inuusariaqartussanngorlusi paasigas-siuk qanoq misinnarpa?*

- Nielsi kamattaqaaq, maanga (utoqqaat illuannut, aaqq.) pinerminut pisuutittarpaanga. Paasisinnaannginnamiuk ernumagalugu annilaangajuartunga. Niuerniarneruma kisimiitinnissaa ernumagalugu tuaviinnaq niuerniartarpunga aammalu ikiortissarsioruma akeqartarluni, nuliaasoq Helle Lyberth oqarpoq nangillunilu:

- Pisuutinneqaleraangama naleeruttutut ilaanni misigisarpunga eqqarsarlungalu kina saaffigissavara. Isumaalulluni timikkut tarnikkullu artornaqaaq. Eqqarsaaterpassuit annilaangatitsisarput; "Uppik-kunimi, siniffimminngaanniilluunniit nakkaruni, immaqa quiartoruni uppissaaq". Taamani iluamik paarineqarnissaa angorusunnaraluaqaaq.

Peqqigunnaariartorpoq

Nielsip kommunimit ikiorneqarluni inissarsiuunneqarnera sivirusummat Hellep uini paarinerusimavaa. Tamatuma saniatigut angerlarsimaffimmi ikiortit Nielsi unnukkut innartikkiartorlugu agger-tarput. Nielsillu timaa sanngiilliartorpoq.

- Tassaana issiallunga anarneq ajurlertartunga. Taa-maallungaasiit anarneq sapileqqallunga nuliara igaffimmut suaarpara. Nuliama artoraminga sanilerput ikiortigalugu portørinik aatippaanga. Sunaaffa aama naqitsinera qaffasippallaalersimasoq. Kapoorlunga taratsersorlungalu unitsippaanga. Tassangaanniit maanga unikkiartornissaq aallartip-poq.

- Tamatuma saniatigut tartululersimavunga isigisaarukkiartorlungalu. Tartukka pinngitsiartut naka-suma nalaani kræftinnguussinnaasumik naaneqalersimasunga paasivaat. Nakkutigisassatut uninngavunga. Tassaniinnera naammassimmat oqarfigineqarpunga uummatiga uningajattarsimasoq – tassa uummatilullunga inuunikuugama. Juunip aappaani innarteqqinneqarama nakorsap aperaanga; "Ta-



Helle aamma Niels Lyberth ukioq manna ukiunik 50-inngortorsiorlutik katiffissioortussaapput, maannali ukiut marluk missaanni najugaqatigiissimangillat.

maani suit?" Akivara; "Angerlarnissara utaqqiinnarpa." Sunaaffa maanga utoqqaat illuannut nuunnissara isumaqatigiissutigereersimagaat, Nielsi eqqaamasalikkersaarpoq.

Avissarneq akuerisinnaangilaa

Nielsi utoqqaat illuannut nuuppoq, maannalu tassani najugaqarluni ukiut pingasunnguleraluarai sungiussinnaangilaa.

- Silaqarama silaarutinnnginnamalu inuunermi nammineersinnaatillunga uumatillunga akiuuk-kusuttuarneq pigaara. Nammineq angerlarsimaffigisamut uterusuttuni kisimiinnaviannangilanga. Maani



toqumit anguneraluttuarneq atorlugu qasunarpog. Naamik, avissaarluni inuusariaqalerneq akuerisin-naangilara, Niels Lyberth oqarpoq nangillunilu:

- Sanilikka amerlanerusut toqusarput. Inuit nuan-narisakka pingasut tappikani toqupput, ikani arlal-lit toqupput. Maani naalliuuteqartut tusaajuarlugit ikiliartorlunilu toqusoqartuarneq qasunarpog.

Nielsi ilaquuttamini angerlarsimaffeqarnerorusukka-luarpoq. Ilaqutanilu najorusunnerusani qaqutiguin-naq ilagisinnaasarpai.

- Manna (utoqqaat illuat, aqq.) biileqarangat ag-gertittarparput, kisianni akuttuvoq. Ernutarput apersortimmat oqaluffiliaappaatigut ualikkullu si-samanut angerlaalluta. Angerlalaartarnissaanut bii-lit iluatsissinnaagaanni iluassagalarpoq. Ernerput uanniikkaangat angerlalaarsinnaasarpog, uangali timikkut anniaateqartalernikuugama kisimiitsillu-nga angerlartilaartarnissaa saperpara, Helle Ly-berth oqarpoq.

Ininut qujaannartariaqarput

Nielsi nulialu innarluutillit inaannik arlaleriarlutik neqeroorfigitissimagalarput. Inigisaat piginneqa-tigiilluni inissiaasoq kommunimi sulisunit alakkar-neqareersorlu ininik neqeroorfigitippat.

- Innarluutilinnut ininik blok 9-mi 3-milu qinigassip-paatigut. Qaliaqanngimmata ajunngilaq, kisianni aneerasaartarfeqanngillat, perusersartarfik mike-qaaq inilu innarluutilinnut kaassuartaakkanillu atui-sunut naleqqussagaanngimmat naammaginngilar-put.

- Innarluutilinnut inissiamik noqqaagatta aappas-saanik neqeroorutigaat inissiaq lppiarpuup eqqaa-niittoq. Nuliama kisimiilluni alakkarpaa, sunaaffa innarluutilinnut kisermaanut inissiaq. Naaggaaru-jussuarparput, qanoq kisimiitillunga aamma nuutis-savaannga? Tamatumuuna aamma kaassuartaakka-nik kommunimit tunisippunga, kisianni matukkut eqqunneqarsinnaanngillat.

- Inatsisit suugaluarnersut malillugit innarluutillit inaannik tuneriaralarpaatigut. Kusanaatsumik avissaarteriaralarpaatigut utoqqarnik ataqqinnin-ginneruvoq. Saniatigullu innarluutillit inaannut nuutitsiniarnerminni 14.000 koruuninik akiliute-qaqqugarpaatigut. Inunnik sullisseriaasiat ajor-poq. Taamatut inuulerumaarnissaq naatsorsuuti-gisimanngisaannaralarpara, Niels Lyberth oqalut-tuarpoq.

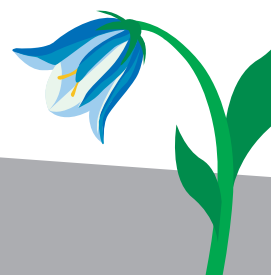
Suli neriuteqarpoq

Nielsip utoqqaat illuanni najugaqarneq kisiat akue-riuminaatsinngilaa. Nerisaritinneqartuttaaq su-ngiukkuminaatsippai.

- Nulialalu ukiorpassuarni nerisartakkagut ilikkar-nikuuakka. Maani nerisassat sungiusimanngisat, amerlasoorpassuarnut igaat akikinneriukkallu naammagisimaarnanngillat. Maani sipaarniarneq pissutigalugu ukiut qassinngornerpakka appator-nikuunanga. Ukioq kaajallallugu nerisassat takkut-tartut kalaallit inuunitsinni pingaartitagut sipaar-niartoqarnera pissutigalugu pisinnaanngilagut – aali akileraarutitigut akiliiffigisartakkagut, Nielsi naammagittaalliorpoq.

Nielsip nuliama najugaqatigeqqilernissaa suli ne-riuuteqarfigaa.

- Kommune massakkorpiaq Ceresvejimi inissianik sanaartugassanik pilersaarusiortoq paasivarput. Utoqqarnut naleqquttunik inissialiortoqartuuppat nuukkusuttorujussuugalarpugut. Taamaanngip-pat utoqqaat illussaannik qaqqaq qaani imaanut isikkivilerlugu, naluttarfilimmik, internetimut atta-vilimmik fjernsynimilu kanaalinik assigiinngitsunik periarfissalimmik sanasariaqalararput, Niels Ly-berth oqarpoq.



Siarngit kalerrisaarutit atorsinnaaqqasut, sulisussaaleqineq aamma sulisut napparsimasut Nuummi utoqqaat illuanni ulluinnarsiutaapput. Qarasaasiatigut nutarsaanerit suleriaatsinik eqaannerulersit-sissusaaniaraluit iluaqutaanatik najugaqartunut eqquipput. Utoqqaat Illersuisuata Nuummi utoqqaat illuanni paasisassarsiorluni pulaarnerani pissuesit tamakkuupput paasisai.

Taaguut "utoqqaat illuat" nunatsinni suli atugaraarput, taamalu eqqarsartarunarpugut najugaqarfiit taakku utoqqaat angerlarsimaffigigaat. Ajoraluartumilli utoqqaat illuini pissutsit allarluinnaapput – aamma Nuummi: Najugaqartut paaqqutarisariallit amerlanerussuteqalersimapput nalinginnaasumillu utoqqaliartortut ikinnerussuteqalersimallutik. Utoqqaat qaratsamikkut aanaartoorsimasut, puiortunngortut, tarnimikkut nappaatillit, napparsimasut napparsimmavimmi paarineqartussaagaluit kiisalu nalinginnaasumik utoqqaliartortut Nuummi utoqqaat illuanni akulerussuullugit najugaqartinneqarput.

Utoqqaat 46-t utoqqaat illuanni najugaqarput sulusullu paaqqutarinnittut 42-ullutik. Taamaakkaluartorli sulisussaaleqisarneq kingunerluuteqartarpoq. Ilaatigut unnuarsiorlut kiseramma immikkoortortat marluk ataatsikkut unnuarsiorfigisarpai. Tamanna najugaqartunut kingunerluuteqarsinnaavoq, soorlu najugaqartumik oqaluttuami tamanna upernarsineqarluartoq.

Utoqqaat illuanni sianernik kalerrisaarutininik aserfallatsaaliisannginneq pissutigalugu aammalu najugaqartut siggartaatinik kalerrisaarutilersorneqareersullu najugaqartup pineqartup siggartaammik kalerrisaarigaluarnera aammalu suaartarluni ikioq-qugaluarnera kinguneqanngitsoorpoq. Najugaqartoq naggataatigut natermi nilleqisumi ilisimajunnaarpoq aatsaallu peqqissaavimmi ingerlassisup aggersarneqarsimasup attaviginiarsarimmani ilisimmaqqilluni. Najugaqartoq tamatuma kingorna Sanamut unitsinneqarpoq.

Qarasaasiatigut nutarsaaneq aamma utoqqaat illuanni najugaqartut paaqqutarineqarpallaarunnaarnerannik kinguneqarpoq. Sulisut – ilinniarsimasut ilinniarsimanngitsullu – utoqqarnik sullissi-

nerminni nalunaarusiortussaataapput. Ilinniarsimasut qarasaasianik atuineramik sungiusimasaqarnerusut sulisunik qarasaasiatigut sungiusimasaqanngitsunik ilinniartitsisariaqarsimapput, massa sulisut ilaat qarasaasianik atuisimanngisaannartut. Ilinniartitsiuarnerlu ulloq manna tikillugu suli ingerlanneqarpoq, tamannalu piffissamik atuiiffiungaatsiartarmat utoqqaat paaqqutarineqarpallaarunnaarnerannik kinguneqarpoq. Qarasaasiatigut nutarsaaneq kinguneqarluarniartussaagaluaq aammalu sulisut suliatigut sukannersumik malittarisasaqarnerat pissutigalugit najugaqartunut kingunerluutaasumik inatsisitigut nalunaarusiortussaataaneq ilaatigut sapanginneqartarpoq.

Sulisullumi kommunip sipaarniarnera pissutigalugu qimunnerulersinneqarput. Sulisut ikippallaarnerat, sulisussaaleqineq napparsimasoqartarnerlu pissutigalugit sulisut kiserngoruttut akuttunngitsumik nalunaaquttat akunnerini 16-ini allaalluunniillu 24-ni ataannartumik sulisariaqartarput. Najugaqartunut paaqqutarinninneq ingalluni annikilleqqittaraaq.

Nuummi utoqqaat illuanni utoqqarnik paaqqutarinninneq ajoraluartumik naammaginngilaq – pingaartumik puiortunngortunut immikkoortortami kingunerluutit ersaripput; Suliatigut sukannersumik malittarisassaqaarneq pissutigalugu puiortunngortut ikinnerpaamik pingasut iluamik nerisinneqartannginnertik pissutigalugu sanigoraluttuinnarput.

Utoqqaat Illersuisuat najugaqartumik ataatsimik, sulisunik pingasunik aammalu najugaqartut ilaqua-taannik tallimanik oqaloqateqareerlunilu najugaqartut sisamat paarinerlunneqarnerannik nalunaarutiginnippoq. Utoqqaat illuat tassaaniartussaa-galuarpoq najugaqartunik ulloq unnuarlu paaqqutarinniffik. Ajoraluartumilli taamaanngilaq. Najugaqartut ima sumiginnarneqartigaat allaat ilaat naammattunik nerisaratik.

Utoqqaat illuanni najugaqartut atugarliortitaapput. Kommuneqarfik Sermersoorlu iliuuseqanngip-pat suliffimmi atugassarititaasut pitsaanngitsut utoqqaat paarinerlunneqarnerannik kinguneqartut ajoraluartumik atuutiinnassapput.

